

# ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

## KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGVEKKEL FOGLALKOZÓK  
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

**BUND KÁROLY,**

egyesületi titkár.

---

1913. év, június 1.

XI. FÜZET.

LII-ik évfolyam.

---

**Megjelenik minden hónap 1. és 15-ik napján.**

Ára egy évre azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egylet azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évidij fejében szintén ingyen küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek tára stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) és az időközönként a laphoz fűzött, műnyomópapíron készült képek az előfizetési ár fejében a lappal *ingyen* küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám**

(Telefon: 37—22)

*A lapnak legkésőbb minden hónap 5. és 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio” teendő*



“Patria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. nyomása. Budapest, Üllői-ut 25.

**Munkatársaink tájékozásául!** Az „Erdészeti Lapok” közleményeik körébe fogadják az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felvesszük az erdészetet közlelről érdeklő s azzal mintegy rokoni kötelességben lévő vadászati ügyeket is.

Írói tiszteletdíj: Egy nyomtatott ivnyi (16. old.) eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel, 40—48 K, ha az átdolgozást avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 24—40 K, oly fordításért, mely átdolgozást igényel, 16—24 K.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes félévekre s ilyeneken is csak az egyik oldalra, törött alakban írják. A cikkekhez tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint amilyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvétetni kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlenyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) 30 példány után 16 oldalas ivenként 7 K, 50 példány után 8, 100 példány után 10 K.

Borítékkal ellátva, a különlenyomatok előállítására 30 példánynál 3 K 60 fill., 50 példánynál 4 K-val, 100 példánynál 5 K-val többbe kerül.

---

## EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

**Figyelmeztetés.** Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok *csak egy példányt* szerezhetvén meg *kedvezményes áron*, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

**Az Országos Erdészeti Egyesületnél** (Bpest. V., Alkotmány-utca 6. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

**ERDÉSZETI LAPOK.** Az Országos Erdészeti Egyesület közlönye. Szerkeszti *Bund Károly*. Előfizetési ára 1 évre 16 korona. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Mutatványszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron.

**AZ ERDŐ.** Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői erdészeti és vadászati altszettek részére. Szerkeszti *Barogh Ernő* m. kir. erdőtanácsos. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Ára 1 évre 4 K.

**AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR 1912. ÉVI (31.) ÉVFOLYAMA.** Ára tagoknak 2 K, másoknak 3 K. Legcélzzerűbb 2 K 45 f, illetőleg 3 K 45 f előzetes beküldésével rendelni, mely esetben bérmentve szállítatik.

**AZ ERDŐÓR** vagy **AZ ERDÉSZET ALAPVONALAI KÉRDÉSEKBEK** ÉS **FELELETEKBEK.** Irta: *Bedő Albert*. IX. kiadás, 1912. Ára 6 K. 6 kor. 55 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve és ajánlva küldetik.

**AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE.** Irta: bölcszéai *Belházy Emil*. Ára tagoknak 6 K, nem tagoknak 10 K.

**ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN.** Irta: *Fekete Lajos* és *Mágocsi-Dietz Sándor*. I. kötet: Általános növénytan. Teljesen elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 18 K.

**RENDSZERES NÖVÉNYTAN.** Irta: dr. *Tuzson János*. I. Általános rész és a virágtalan növények. Ára egyesületi tagoknak 8 K. Bolti ára 10 K.



1913. JÚNIUS 1.

# ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LII. ÉVF.

## KÖZLÖNYE

11. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☼ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árárt járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közölhetnek.

(Telefon: 37—22.)

## Birtokpolitikai mozzanatok.

Az a nagy átalakulás, amely csendben, szinte észrevétlenül új gazda kezére juttatja az ország földjének jelentékeny részét, ujabban ismét élénkebben foglalkoztatja a közvéleményt. Különösen *Bethlen* István grófnak az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztályának f. é. május hó 5-én tartott ülésében Erdély idevágó viszonyairól szóló előadása világította meg határozott adatok kíséretében azt a megdöbbentő tényt, hogy a magyarság az erdélyi megyékben rohamosan veszti a talajt lábai alól. *Bethlen* István gróf adatai szerint, amelyek azonban csak a 100 holdnál nagyobb birtokokra terjednek ki, az utolsó 5 évben körülbelül 44.000 kat. hold mezőgazdasági talaj és 20.000 kat. hold erdőbirtok, összesen tehát 64.000 kat. hold, mintegy 24—25 millió értékben került román kézbe, ami a 100 holdon felüli birtokállománynak mintegy 8%-át teszi ki. Igen helyesen mutatott rá az előadó arra, hogy nemcsak Erdélyben, hanem az anyaország szomszéd vármegyéiben is hasonló gazdasági és nemzetiségi jelentőségű változással állunk szemben, amely különösen a *szabadforgalmi erdőterületekre* terjed ki. *Bethlen* gróf

nem említi fel, hogy mely megyékre vonatkoznak azon adatai, melyek szerint ezen Erdélyi szomszédos megyékben 52.000 hold mezőgazdasági föld és 50.000 hold erdő, összesen tehát 102.000 kat. hold magyar birtok ment át, többnyire elaprózva román gazdák kezébe, de aligha csalódunk, ha e birtokoscserre legtöbb esetét Arad és Bihar megyékben véljük.

Gróf Bethlen István adatgyűjtésével párhuzamosan az Erdélyi Gazdasági Egylet is hasonló akciózt indított, amely a 100 holdon aluli birtokokra is kiterjedve, valószínűen a nem magyar nemzetségeknek még sokkal veszedelmesebb térhódításáról fog bizonyosságot tenni.

Amint fenti néhány adatból látjuk, a magyarság deposszedálására irányuló mozgalom, amely azonban részben a magyarság sajnálatos visszavonulásának a következménye, nem csupán a mezőgazdasági területre, hanem igen jelentékeny mértékben az erdőterületre is kiterjed, tehát bennünket is foglalkoztathat.

Sajnos, mint a mezőgazdasági, úgy az erdőgazdasági statisztika is teljesen mellőzi az olyan felvételeket, amelyek a birtokviszonyokban beálló ezen változásokat feltűntetnék s így a fentiekhez hasonló magánértesülésekre vagyunk utalva a kérdés megítélésénél. Az erdő elaprózása, üzérkedés céljával történő elparcellázása már magában véve is szükségessé teszi statisztikánknak ily irányban való kiegészítését s másfelől az erdőtörvénynek a kormány által már bejelentett novelláris kiegészítése lesz hivatva arra, hogy a célszerűtlen, nemzetgazdaságilag káros erdőparcellázásoknak gátat vessen. Érdeklődéssel várjuk az erre vonatkozó törvénytervezetet s megnyugvásul szolgálhat, hogy bár a jelenlegi földmivelésügyi miniszter elődjének telepítési törvényjavaslatát, amely a parcellázások korlátozására törekedett, egyébként azonban sok tekintetben hevenyészett és erdőgazdasági vonatkozásainak némely részletében el is hibázott alkotás volt, elejtette, mégis legalább az erdőterület oly felette káros felaprózásának meggátlására a készülő erdőnovellában hathatós oly intézkedéseket várhatunk, amelyek a gyakorlati életben is beválnak s amelyek érvényesítéséről is gondoskodás történik.

Amíg tehát a mezőgazdaság a Darányi-féle telepítési törvényjavaslatához hasonló új törvényt sürget s az altruistabankot kép-



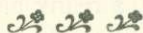
telennek tartja arra, hogy erélyes telepítési akcióval a magyarság birtokállományát fenntartja, addig erdőgazdasági tekintetben egyfelől az erdőtörvény készülõ novelláris kiegészítésétõl várjuk a fennforgó bajok orvoslását, másfelõl azonban az állam erélyes birtokszerzési politikájában látunk oly eszközt, amely az erdõk elaprózásának és idegen kézre jutásának elejét veheti.

Ebben a tekintetben utóbbi idõben vajmi kevés történt, pedig meglehetősen sok az eladó erdõbirtok Magyarországon s különösen erdõtalajt tömérdeket lehetne összevásárolni. Erre azonban sohasem volt elegendõ pénze az államnak, bár az erdészeti intézõkörök bizonyára sürgették az erre vonatkozó akciót. A közelmult külpolitikai eseményei, a reánk hárult katonai terhek egyelőre ismét elodázták volna az állam birtokvásárlásait, ha az erdészet nem talált volna módot reá, hogy mintegy saját erejébõl, az állami erdõbirtok egyes nem feltétlen erdõtalajon álló részeinek feláldozásával igyekszik azt a tőkét elõteremteni, amely arra szükséges, hogy ott, ahol gazdasági vagy nemzeti érdekek megkívánják, erdõbirtokokat vásároljon.

Folyó évi május hó 26-án nyújtotta be a földmivelésügyi miniszter a képviselõházban azt a törvényjavaslatot, amelyben felhatalmazást kér arra, hogy az apatini erdõhivatal és a lugosi erdõigazgatóság területéhez tartozó 4985 kat. hold, továbbá az aradi jószágigazgatóság kezelése alá tartozó, azelőtt a lippai fõerdõhivatalhoz tartozott 4950 kat. hold, végül ugyanezen jószágigazgatóságához tartozó más 2618 kat. hold terület eladassék és a befolyt összegbõl a kincstári erdõk kiegészítésére, továbbá telepítésre alkalmas ingatlanok, erdõtalajok és erdõarányrészek vásároltassanak. Ezenkívül azonban a besztérczebányai, máramarosszigeti, kolozsvári, lipitújvári, nagybányai, gödöllõi, bustyaházai és szászsebesi kerületekben összesen 10.200 kat. hold oly ingatlan is jelöltetett ki, amely távoli fekvése miatt részben eladás, részben elcserélés tárgyát fogja képezni s az így befolyó összeg szintén fenti célokra lesz fordítandó.

A gyakorlati kivitelõtõl függ, hogy mily területekkel gyarapodik a kincstári erdõbirtok ily módon. Ha a buzatalajokért hegyvidéki erdõtalajt vásárolnak, tetemes birtokszaporodásra számíthatunk. Igaz viszont, hogy az alföldi kötött talajokról az erdõkincstár ezzel

ügyszólván teljesen visszavonul s az egykori magyarországi lapályos kincstári tölgyeseknek utolsó maradványai is eltűnnek. Vajjon ez nemzetgazdasági szempontból feltétlenül helyes-e, erősen vitatható, annyi azonban bizonyos, hogy az erdőkinctár folytonos ostromnak volt kitéve ezekért a területekért, s hacsak a telepítés céljai nem szólnak zavarólag közbe és nem hiúsítják meg a birtokcsere erdőgazdasági céljait, akkor ez az út és mód az, amely mellett leginkább belenyugodhatunk abba, hogy Alföldünk erősen megfogyott erdőállománya ismét lényegesen csökken. Az ellenértéket ott kell keresni, hogy a tönkrejutás és idegen kezekbe való kerülés előtt álló hegyvidéki erdőtalaj fog a magyar állam birtokába jutni.



### Adalékok Szepes megye erdőgazdaságának történetéhez.

A szepességi erdészet uttörőiről érdekes adatokat hozott napvilágra dr. Bruckner Győző iglói ág. ev. főgimn. tanár egyik tanulmánya.<sup>1)</sup> A XIII-ik századig még összefüggő rengetegektől borított Szepesség erdészetének első értékesítői soltészek — sculteti — néven kezdnek feltűnedezni okmányainkban. Két irányban hasznosíták magukat a soltészek. Így egyfelől az erdőirtásokkal megnyitott réseken a marhatenyésztés, földművelés és település terjeszkedett tovább. A kidöntött fából tüzelőanyag, szén, építőfa s más iparilag értékesíthető faáru jött forgalomba. Wenzel Gusztáv „Magyar mezőgazdaságunk története“ (Budapest, 1887) című munkájának 213. l. olvashatjuk, hogy a *tyzfa* (tüzifa) és *eulfa* (ölfa) keresett áruivalának a Szepességnek. Deszka, fakanál, csutora, hordó, cseber stb. is készült a Szepességben.

A német jövevények soltészei mellett a szlávöldi *Knézek* s *Kmethek* is kimutathatók. Így *Gnezda* = *Kniesen* község ilyen soltész és kenéz scultetiájából alakult ki. A németországi Schultheis egy bizonyos erdőterület kiirtására magával hozott vérrokonainak

<sup>1)</sup> Dr. Bruckner Győző: A soltészség intézménye a Szepességben. Békefi emlékkönyv. Dolgozatok Békefi Remig egyetemi tanár működésének emlékére. Szerkesztette Pintér Jenő. Irták tanítványai. Budapest, 1912. 106—117. l.



együttal előljárója, bírása is vala. A nehezen hozzáférhető erdős területeken tehát a scultetia = a soltésztség peres ügyeinek ellátása is a Sculteusra = soltészre tartozik.

Az erdőirtás vágószerszámokkal és égetéssel történt. Az utóbbi primitív és manapság a Balkán államokban, így a szomszéd Romániában gyakorolt erdőirtás a Szepesség dicséretére legyen mondva, nem sokáig uralkodott. Sőt az erdőirtás is már az Árpádok idejében bizonyos terv szerint és egyes területek kimélésével történt. Bal főispán (comes)<sup>2)</sup> 1294-ben a leibicziek által megkimélendőnek nyilvánított „nagy erdő“ fentartásával engedélyezi a soltészeknek az erdőirtást.

Kiváló szerepet teljesítettek a soltészek a szepességi bányászat faszükségének termelésében is. Sőt a serfőzésnek kizárólagos kiváltságosaiként szintén ők szerepeltek ott.

A legrégebb ilyen erdőirtó soltésztség emlékét 1204-ből az az oklevél képezi, melylyel Henrik, Krakó és Szilézia hercege Tivadar krakói nádort a Fehér- és Fekete-Dunajecz, valamint a poprádmelléki erdők irtására alkalmas németek telepítésére jogosítja. A herceg a telepéseknek az irtott erdők jövedelméből részesedést biztosít. (Bárdossy: Supplem. Anal. Scep. I. 5. és 6. l. Podolin városát 1244-ben az a Henrik telepítette, akinek Boleslav lengyel herceg, IV. Béla király leányának férje scultetiát engedélyez. (Ólubló városi levéltár, kézirat 70—71. l. és Supplem. Anal. Scep. I. 311. l.) Ez a szabadalomlevél a kivonuló mongolok pusztításaival megsemmisülvén, 1289-ben az akkor már özvegy Kunigunda azt megerősíti, s még 10 esztendő adómentességet biztosított mindazoknak, kik Podolin állandó lakosává válván, erdők irtásával hasznosítják magukat. (Suppl. An. Scep. I. 305 l.)

A Szepességben akkor már több hasonló erdőltő soltésztség virágzott, csakhogy azok kiváltságlevelei elpusztulván, keletkezési idejük oly hitelesen nem igazolható.

A Gölnicz völgyén *Merény* (Wagendriczuul-Wagendrussel) 1290-ben keletkeznek. Ekkor engedték át a *Botyz* testvérek, János, Miklós és Márk (a Mariássy-család ősei) a gölniczi Pecold nevű

<sup>2)</sup> Bárdossy L.: Supplementum Analectorum Terrae Scepusiensis. T. Leutschoviae 1802., 390. és 391. l.

soltésznek „Gyulnisch“ (Gölnicz) nevű erdőterületüket 20 évi szabadalommal, mely idő után ők is úgy tartoznak adózni, mint a szepesiek a provincián, t. i. megyében. (Suppl. Anal. Scep. II. 17. 1.)

Az 1315-ik évben Drugeth Miklós, Lubló vár ura, Miklós, kövesfalvi soltésznek Hopfgarden (Hopfgart = Komlóskert) nevű helyen a folyóviz esésétől kezdve 60, esetleg több telep benépesítésére engedélyt adván, ezzel Kamjanka (ma Kövesfalva) soltészség (*Scultetia* de Petri villa) keletkezett. (Supplem. Anal. Scep. II. 17. 1.) Az eredeti oklevél másolatát Ólubló város levéltára őrzi. (Historico Noticia de Arce Lubló 1322—1723. cz. kézirat 1—7. 1.)

István Soltész Kislomniczon (Hollólomnicz) „a szokásos német mód szerint az erdőirtást elvégezvén“, 1322-ben Ujlubló felsőbb részén, a Lubló fürdővel szomszédos erdőn örökös soltészi használatra nyer telket azzal a joggal, hogy a *Tymnicz* hegyig annyit telepíthessen, irthasson, szántófölddé alakíthasson németjei számára, amennyit megmunkálni képesek. Az új scultetia telepítőjéről *Stephanisham* nevet nyert; de 1553-ban Jakab soltész a scultetia 1322-iki szabadságlevelét az ő nevéől Jakabjan, *Jakabsan* (Jakabfalva) névre íratta át. (Ólubló levéltára, Historica Noticia de Arce Lublo ab 1322—1723. kézirat 1—3 1. Wagner *Analecta Scepusii* 55—56. 1.)

A szepesgömöri határon a Gölnicz, Dobsina és Sajó vizeket elválasztó óriás erdőségben 1326-ban Miklós dobsinai soltész Korponáról telepít soltészokat. Ezek régi kiváltságait Kun László és testvérei (az erdők tulajdonosai) biztosítván, egyuttal részükre védelmet is biztosítottak. (Lubló város említett kézirati gyűjteménye 64—65. 1. és Wagner: *Analecta Scepusii* 64—65. 1.)

A scultetia a tulajdonos hozzájárulásával soltészát ki is cserélhette. Így 1329-ben *Nagyeöört* Késmárk közelében Hanus soltésztól Miklós soltész pénzért magához váltván, Drugeth Vilmos várispán bizonyos kikötésekkel ezt az egyezséget megerősítette. (Ólubló kézirat 8—9. 1. Wagner: *Analecta Scepusii* 77—78. 1.)

A soltész öröktulajdonul is vehetett erdőterületet. Mérard soltész 1383-ban a stoli Szent-Benedek-rend kolostorától 65 frtéért Batizfalva egy részét így váltja magához. Wagner *Anal. Scep. I.* 415—416. 1.)



Ezekből láthatólag a XIII. században, főleg a mongol járás után csakis erdőhasználati joggal befogadott német soltészek a XIV. században már tulajdonjogot is szerezhetnek az erdőkre s nemesi kiváltság birtokába jutnak. Mig azonban ez időtájt az erdőirtás mellett a vadászat és halászat képezé mellékjövedelmüket, a XV. századdal a havasi gazdálkodás egyik fontos ága: az állattenyésztés, főleg marhatenyésztés és juhászat is a soltészek kiváltságai közé tartozik. A soltészbiró az erdőkben u. n. „kozart“ koszury liberás jelölt ki az egyes juhcsordák gondozóinak. Így 1447—1501-ben Lubló mellett Jakabfalva soltészei a lengyel királyoktól szabadalmat nyernek arra nézve: hogy a nekik adományozott kozsarakban ők és utódaik akadálytalanul legeltethessék juhnyájukat. (Schwartner M.: De scultetis, Budae 1815. 78. és 79. l. Wenzel Gusztáv Magyarország mezőgazdaságának története, Budapest, 1882. 331. l.)

Az erdők tulajdonosai ebből a juhászatból *birkaadót* nyernek. Így 1315-ben Komlós kert (Hopgart) a soltészek husvét vasárnapján minden 10 telek után egy-egy bárányt szolgáltatnak be a lublói várurnak. (Supplem. Anal. Scep. II. 45. l.) A Balkánról érkezett pásztorok, vagyis wlachusok birkaadója, az ötvened szintén előfordul a Szepességen, amikor a török kegyetlenségei elől a Kárpátok távoli rengetegeibe áramló wlachus pásztorok, kmettek odáig terjeszkedhettek. Az 1567. és 1569. esztendőekben Kövesfalván (Kamjonka) jelentkező kmetteket Maczeowski Miklós szepesi kapitány a Lubló és Kövesfalva (Kamjonka) közelében lévő *Pietrowiany* nevű kipsztult terület benépesítésére és megmunkálására a náluk szokásos birkaadó kötelezettségével fogadja be. (Supplem. Anal. Scep. II. 425—426. l.)

A soltészek által meghonosított sajtermelés főpiaczat ugylátszik Késmárk képezé, melynek Käs-markt nevét is innen származtatják. De a juhászat teremté meg a Podolinban virágzott *posztószövést*, valamint a Szepesség híres timárságát is. A marhatenyésztés (Supplem. Anal. Scep. II. 24., 45. és 55. l.), sertés — (u. ott II. 45.), baromfitenyésztés (u. ott 45.) bár csak szórványosan jó említésbe, ősi mellékhaszonvétele lehetett a szepesi erdőségeknek. A marhalegeltetésre külön területeket nyertek, így Komlós kert, (Hopgarten Suplem. Anal. II. 45.) Jakabfalván (Supplem. Anal.

Scep. II. 55. l.) ismerjük ennek igazolását. Erdők irtása, szántóföldek alakítása a soltészek teendőjét képezé. *Silvam secare* exsterpare et in agros ferlites transmutare voluerint (Supplem. An. Scep. I. 24. és 136. l.). Rozsra a telepeseknek vala éppen szükségük, árpát a sörfőzés igényelt s zab nélkül a ló- és marhatenyésztés nem virágozhatott. Éppen azért a malomépités és fentartás is a soltészekre tartozott, miként a serfőzés. Hisz Komlóskert, Hopgarten, már a letelepüléskor létezett. (Supplem. Anal. Scep. I. és II. 1286., 1290., 1303., 1315., 1322., 1326. és 1391. stb. oklevelek, Wagner Anal. Scep. I. Ólubló levéltárában 24. l. az 1308-beli skultétia kiváltságlevele.)

A soltész látta el a telepesek kenyérszükségletét is. Igy Komlóskerten a sütő pék beigazolható. (Supplem. An. Scep. II. 45. l.)

Ezekből az adatokból kitetszőleg a soltész, sculteus kiváltságai daczára bizonyos függési viszonyban vala az erdő tulajdonosaival szemben. Szabadabb a röghöz kötött jobbágnál, de a városi polgár (hospes) és nemes függetlenségéig nem jutott. Lajos király 1358-ban Bubek Gy.-t és Istvánt eltiltja attól, hogy azok a merényi és stillbach-i soltészeket liptómegyei birtokaik aratására, szénagyűjtésére kirendelhessék. Világosan kijelenti azt is, hogy cselédmunkára nem foghatók. (Supplem. Anal. Scep. II. 124. l.)

A földesur a scultetia tulajdonjogán tul nem rendelkezik azzal többé. A soltész eladhatja, elcserélheti területét. (Supplem. Anal. Scep. I. 253.) Igy Komlóskert 1637-ben adódott el. (Ólubló, levéltári kézirat 1—4. l.). Végrendelkezhetett is a scultetiájával. (Supplem. Anal. Scep. II. 64. l.), csakhogy a földesur tulajdonjoga érvényben marad s a kötelezettségek tovább szállnak a tulajdonjog elismerésének kifejezéséül kikötött fizettségekkel együtt. A tulajdonos különböző tartamu adómentességgel kecsegteti telepeseit. Igy Podolinban 10 esztendő (Supplem. Anal. Scep. I. 305. és 311. l.), Gnezdán (u. o. 255. l.), Felsőzugon 15. (u. o. 288. l. és 23. l.), Komlóskerten (Hopgarten) (Supplem. Anal. 45. l.), Ujlublón (Ólubló, levéltári kézirat 21. l., az 1308. kiváltságlevél egész terjedelmében) és Jakabfalván (Suppl. Anal. Scep. I. 55. l.) 16, Merényben 20 esztendő (u. o. 17. l.) vala az adómentesség. A fizetendők összege sem egyenlő. Podolinban 1244-ben Szent Márton napján 8 skotust, azaz  $\frac{1}{4}$  márkát fizettek, míg Boleslav lengyel herczeg el nem engedte.



(Supplem. Anal. I. 305. l.) Gnezdán 1286-ban telkenként 1 fertály ezüstöt (6 skotus = 1 frital; 1 skotus = 2 garas) s Szent Márton napján  $\frac{1}{2}$  fertályt (u. o. 255. l.), Felsőzugon 1303-ban telkenként 8 skotus ezüstöt (u. o. 23. l.), Ujlublón 1308-ban telkenként 24 garast (Ólubló, kézirat 21. l.), Komlóskerten 1315-ben telkenként évi 3 részletben 1 fertály ezüstöt s husvétkor 10 telek után 1 bárányt, karácsonykor 1 hordó sert, melynek értéke 1 fertály (= 12 garas), 1 malacgot, Szent Mihálykor (szeptember 23) egy köből zabot, végül 2 tojást, 1 tyukot (Supplem. Anal. Scept. I. 45.) fizettek. Jakabfalván 1322-ben Szent Márton és Szent György napján minden telek  $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$  fertály (6 garas) tiszta ezüstöt (Suppl. Anal. Scep. I. 55. l.), Kövesfalván (Kamjonkán) és Pietroviányban vlachus szokás szerinti földadót és birkaadót fizettek a soltészek a földesurnak (Supplem Anal. Scep. I. 425. l.).

Bíraskodási ügyekben főbenjáró eseteknél (emberölés, tolvajlás, vérontás, hamis pénzverés, halálos kimenetelű erőszakoskodás) a földesur ítélkezett. A birság  $\frac{2}{3}$ -a a földesuré,  $\frac{1}{3}$ -a a soltészek fejéé vala. Item de homicidiis, de furtiis, de sanguinis effusione, de violentia et de falsa moneta quidquid perveniret, Nobis cedent duae partes et eis tertia pars (Suplem. Anal. Scep. I. 17., 23., 45., 55. és 425. l.). Kisebb ügyekben a scultetus ítélkezett s az egy fertálnál kisebb birság őt illette (Supplem. Anal. Scep. II. 23., 55. l.). A soltész tehát elsőfoku bíró vala s családjában, ez annyira átöröklődött, hogy a leányágra is átszállott (Suplem. Anal. Scep. II. 23. és 1388. Schwartner De scultetiis 53—55. l.). Ebből is kitetszik, hogy a soltészesség kizárólag német bírói eredetű az odaváló Schultze, Schultheis sarjadéka s a szepesi jog szelleme is vele plántálódhatott át. A soltészok ítélkezése eredetileg is a magdeburgi jog alapján történt (Supplem Anal. Scep. I. 5. l. és Ólubló levéltári kézirat 71. l.); de a XIV. században a szepesi jog, Zipser *Willkühr* is érezteté hatását s lassanként abba bele is olvadt (Supplem. Anal. Scep. II. 45. l.).

A soltészság feje tehát a scultetia vezetője, szervezője. Legelők, rétek, szántók létesítése céljából ő intézi az erdőirtást; a vadászat, halászat, madárfogás, bányanyitási jog, sőt a talált érczek  $\frac{1}{3}$ -a őt illeti. Malomépités, serfőzés az ő joga s Podolinban mészárszék, vágóhid, posztó- és vargasátor mind az övé. Podolintól  $\frac{1}{2}$  mérföldre

rajta kívül más fűrdőt nem építhet (Supplem. Anal. Scep. I. 350. 1.) Henrik podolini soldész Boleslav herceg özvegyétől Kunigundától 1284-ben árucikkeivel Krakkoig vámmentességet nyer (Suppl. Anal. Scep. I. 350. 1.). Komlóskerten 1315-ben kovács, mészáros, varga, kocsis, pék mind a soldész embere (Suppl. Anal. Scep. II. 45.). Gnezdán 1286-ban (Supplem. I. 195.), Felsőzugon 1303-ban (Supplem. II. 23.), Jakabfalván 1322-ben (Supplem. II. 55.) az adó, földadó  $\frac{1}{6}$ -a járt a soldésznek. Podolinban 1292-ben a posztószövők jövedelmük  $\frac{1}{6}$ -ával adóztak a soldésznek (Supplem. Anal. Scep. I. 350. 1.). A soldész a maga részére és örököseire bizonyos számú szabad telket hasithatott ki. Így Gnezdán (Wagner: Anal. Scep. I. 195. 1.). Merényben (Supplem. Anal. Scep. II. 27. 1.), Nagyeőrön (Wagner: Anal. Scep. II. 17. 1.) két, Komlóskerten kilencz telket birt a soldész. Ezekből két telek szántóföld, egy marhalegelő és hat szabad rendelkezésre jutott. (Supplem. Anal. Scep. II. 17. 1.) Jakabfalván István soldész és örökösei három telket, marhalegelésre egyet nyertek. (Supplem. Anal. Scep. II. 55. 1.) Ujlublón Helbrand soldész három telket szabad használatra, egyet malomépítésre, egyet serfőzésre kapott. (Ólubló városi levéltár kézirata 21. 1.)

Az oklevelekben előforduló Lan (Landból), lanens vagy mansio a házat, faviskót és környező földjeit jelentette. Napjainkban a Lanacker, Leinacker a község körzetének a neve. Vas megyében is Leä-ackernek hívják ezt Felsőlövön, Pinkafőn. A Lanacker az urbériségben egy sessiot jelentett. A régi soldészság telkei nem ily biztosak. Egy 1295-iki oklevél egy telekre 12 *mérőpóznát* számított egyenként 16 öl és egy arasz hosszúságban. Laneus autem tenet duodecim virgus et quaelibet ungarum habebit sedecim ulnas et unam palma. (Wagner Anal. Scep. I. 444. 1. Schwantner De scultetiis 34—35. 1.)

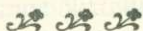
A soldész köteles volt a scultetia részére templomot építeni, papot tartani. A papok nagy és kis tizedet szedhettek. Komlóskerten a szepesi jog szerint folyt a tizedszedés.

A soldészságok a XV. századdal érték el fejlődésük tetőpontját. Az erdőirtásra alakult scultetiák ekkor egymásután önállósították magukat. Podolin 1391-ben Knol Miklós soldésztől, annak Rajna Mychilda nevű anyjától és Katalin nevű nővérétől, ennek János nevű férjétől 1300 forint lefizetése ellenében megváltván



magát, várossá alakult. Gnezda 1412-ben emelkedett így várossá (Supplem. Anal. Scep. II. 138. l.), Késmárk még előbb, 1269-ben (Dr. Bruckner Győző: Késmárk szab. kir. város műemlékei, Eperjes, 1908. 8. l.), Ólubló 1352-ben (Supplem. Anal. Scep. II. 107. l.) emelkedett várossá. A várossá át nem alakult soltész-ségek a XVI. századdal jobbágyságba süllyedtek, bár Mária Teréziáig egyes kiváltságaik érvényben maradtak, míg az urbarium a XVIII. század végén és a XIX. elején ezeket is el nem törölte.

Az erdészet szempontjából oly nevezetes soltészszégon alapul eszerint a szepesi városok egész multja és emelkedése. A Késmárkon s a többi városokban elterjedt *Scholtz* (Scholc), *Schultz*, *Schultze*, *Schultheis*, *Scholtis*, *Soltesz*, valamint a scultetusból alakult *Scultety*, *Scultet* és *Kniesner* nevű családok ama telepítők utódai, kiknek fáradságos munkája a szepességi rengetegek irtásával nem csupán az erdőhasználatot indította meg, de a famunkára, esztergályozásra, ács- és faragómesterségekre rászoktatta a német telepeseket. De ugyanezek a lelkes soltészek egyengetik utját ott a marhatenyésztés nyers terményeivel kapcsolatos posztó-bőripar, vászonszövés fejlődésének s az irtványok mezőgazdasági értékesítésének is, miglen az egykori erdőmunkás és bányatelepítvények Krakkón át a Keleti-tengerig kiterjesztett kereskedelem révén a Hanza városokkal s az erdélyi szász telepések kereskedőivel is összekötetésbe lépve máig virágzó városainkká növelhetik magukat. —s—r.



## FAKERESKEDELEM.

### A fakereskedelem helyzete.

**A** magyar fakereskedelem történetében sokáig emlékezetes lesz az 1912. és 1913. év. Felfelé törő konjunkturát szakítottak meg a lefolyt év őszén déli szomszédságunkban lezajlott események, melyek az üzleti forgalmat nemcsak hazánkban, hanem annak határain túl is megbénították. Ehhez járult még az európai háboru réme, amely az európai pénzpiacon eddig még nem látott feszültséget idézett elő.

A jelek után ítélve, a veszélyen már túl vagyunk, a faüzlet

megélnkülése azonban még mindeztideig nem következett be, mert a pénzüintézetek még nem hajlandók az iparnak és a kereskedelemnek a kellő hitelt és pénzt rendelkezésre bocsátani, amelyet ezek a nyugodt fejlődéshez nem nélkülözhetnek.

Természetes, hogy a pénzvviszonyok kedvezőtlen alakulása a fatermelő vállalatokat sújtotta a legsúlyosabban, hiszen köztudomású, hogy ezek a vállalatok befektetések céljaira rengeteg összeget fordítanak, melyeknek nagyrésze bizony kölcsönpénzből telik. A vállalatok egyrészt alig tudták a szükséges összegeket előteremteni, azokért drága kamatokat kellett fizetni, másrészt pedig a kintlevőségek behajtása nagy nehézségekkel járt. Ily körülmények között csodaszámba megy, hogy a fatermelés körében, egy esetet kivéve, melyet az illető cég megtévesztő eljárása idézett elő, nagyobb fizetésképtelenségek nem következtek be. Ezt annak kell tulajdonítani, hogy a fatermelő vállalatok zöme szilárdan van megalapozva, gondosan van finanziairozva, főleg azonban annak, hogy a termelők eladási kartelljei az árak hanyatlását mindvégig meg tudták akadályozni és így ezen szervezetek, melyekkel szemben a kereskedők némi ellenszenvet tanusítanak, életképességüket és szükséges voltukat beigazolták.

A puhafaüzlet minden terén érezhető pangás időt engedett termelőinknek arra, hogy a szakmát létérdekében érintő kérdésekkel foglalkozzék. Éppen most, amikor a belföldi piacon teljes élettelenység uralkodik, mutatkozik annak a szüksége, hogy a belföldi fogyasztás céljaira szolgáló árut ugyanoly méretekben termeljék, mint a külföldi vevőink által keresett árut, hogy a belföldi üzlet pangása esetén az árut külföldön lehessen értékesíteni, ami ezidőszertint teljesen lehetetlen. Az erdélyi fatermelőknek a méretek egységesítésére vonatkozó törekvése tehát nemcsak jogosult, hanem ugyszólván életkérdéssé vált és így bizonyos, hogy a termelők ezt a kérdést rövid időn belül dülőre juttatják. Az egységes méretezéshez vezető első lépés már megtörtént, amennyiben a most tavasszal döntött fenyőfarönkök csak 4—5—6 méteres hosszokban termeltettek. A vastagsági és szélességi méreteknek métermértékben való kötelező megállapítása már csak rövid idő kérdése.

A tulajdonképeni üzletmenetről alig van mit jelenteni, mert az



üzlet jóformán teljesen szünetel, azonban alapos remény van arra, hogy a külpolitikai helyzet tisztulása és jó termés esetén a puhafa-üzlet meg fog élnékülni.

A külföldre irányuló kivitel, főleg az Olaszországba irányuló forgalom kielégítő és előrelátható, hogy a Balkánon is rengeteg famennyiségre lesz szükség.

A *tölgyfapiacz* is a rossz konjunktura hatása alatt áll, mert úgy a bel-, mint a külföldi ipar a bevásárlásnál nagy tartózkodást tanusít. Az építési üzlet pangását a friések érzik a legsúlyosabban, de az asztalosáruban, mint a büleok, párisi áruban is jelentékenyen megcsappant a kereslet, mely körülmény az áralakulást kedvezőtlenül befolyásolja.

A *kádárfaüzletben* a forgalom elég élénk, míg a talpfaüzletben feszült érdeklődéssel várják a legközelebbi kiírást, mely előreláthatólag az árak jelentékeny javulását fogja hozni.

A *bükkfaüzlet* aránylag legkevésbé éri a rossz viszonyok súlyát. A kivitel állandóan emelkedik, mert ma már mindenféle oly czélokra is használják fel a bükkfát, amire azelőtt kizárólag tölgyfát használtak fel. Ez a körülmény bükkfatermelésünknek széles prespektívát nyújt. A bükkfaszükséglet ma már oly nagy, hogy annak kielégítése — holdanként 200  $m^3$  fatömeget feltételezve — évenként mintegy 34.000 hold bükkerdő szükséges. Bár bükkfa-állományaink még jelentékenyek, a fogyasztásnak az eddigi arányban való növekedése esetén bükkfakészleteink is belátható időn belül alaposan megcsappannak; a bükkerdők elfecsérlésére és elpazarolására tehát semmi szükség nincs.

A *tüzifaüzlet* helyzete elég kedvező, az árak kielégítőek és emelkedő irányt mutatnak. A Máv. tüzifaversenyárgyalása alkalmával körülbelül  $1\frac{1}{4}$  millió *ürm* hasáb- és 170.000 *ürm* dorongfára kérnek ajánlatot; előrelátható, hogy itt is magasabb árakat érnek el.

A *faszénüzlet* menete csendes; az ár vagononként ab Budapest 580—600 korona.

Fodor Lipót.



## HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

### I.

#### PÁLVÁZAT ERDŐSÍTÉSI JUTALMAKRA.

7252/1913. sz. — Az erdőtörvény (1879. évi XXXI. t.-cz.) 165. §-ában körülírt kopár, vizmosásos és futóhomokterületeken ez évben létesítendő, közgazdasági jelentőséggel bíró erdősítések megjutalmazására az országos erdei alapból tizenegy (11) nagy jutalmat, tíz (10) elsőrendű és kilencz (9) másodrendű elismerő jutalmat tűzök ki, u. m.:

három egyenként 1000 koronás nagy jutalmat (kettőt készpénzben, egyet disztárgyban),

négy egyenként 800 koronás nagy jutalmat (kettőt készpénzben, kettőt disztárgyban),

négy egyenként 600 koronás nagy jutalmat (kettőt készpénzben, kettőt disztárgyban),

öt egyenként 500 koronás elsőrendű elismerő jutalmat (háromat készpénzben, kettőt disztárgyban),

öt egyenként 400 koronás elsőrendű elismerő jutalmat (háromat készpénzben, kettőt disztárgyban),

öt egyenként 300 koronás másodrendű elismerő jutalmat (háromat készpénzben, kettőt disztárgyban)

és négy egyenként 200 koronás másodrendű elismerő jutalmat (háromat készpénzben, egyet disztárgyban).

Ezen jutalmakért az érdekelt birtokosok (bérlők) azon erdősítésekkel versenyezhetnek, amelyeket az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ában körülírt kopár-, vizmosásos, vagy futóhomokterületeken általánosságban véve állami pénzsegély igénybevétele nélkül — kivételes esetekben azonban, midőn a birtokos a munkálatokat különös gondossággal és sikerrel, rendkívül nehéz viszonyok között teljesítette s azokkal fontos közérdekeket sokszorta nagyobb mértékben elégitett ki, mint amennyire saját érdekeit előmozdította — állami segély igénybevétele esetén is a folyó év tavaszán vagy őszén foganatosítottak.

Megkivántatik azonban, hogy:

a) az 1000 koronás nagy jutalmakra versenyző erdősítések egy tagban legalább 25 kat. hold terjedelműek,



b) a 800 és 600 koronás nagy jutalmakra versenyző erdősitések egy, vagy több tagban legalább 25 kat. hold terjedelműek,

c) az 500 és 400 koronás elsőrendű elismerő jutalmakra versenyző erdősitések egy vagy több tagban legalább 10 kat. hold terjedelműek és végül

d) a 300—200 koronás másodrendű elismerő jutalmakra versenyző erdősitések egy vagy több tagban legalább 5 kat. hold terjedelműek legyenek.

A pályázó birtokos a versenyre bocsátott erdősitést az első munkálatoktól kezdve a jutalom odaitélésének idejéig állandóan gondozni, a szükséges pótlásokat foganatosítani s a létrejövő erdőt az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2., illetve 4. §-ai szerint erdőként fenntartani és kezelni tartozik.

A versenyre bocsátott erdősitések az 1918-ik évben fognak a helyszínen megbíráltatni. A jutalmak kiosztásánál az erdősitések sikere és közgazdasági jelentősége, az erdősitésnél felmerült nehézségek és az erdősitésre fordított költségek fognak irányadóul szolgálni, de a pénzjutalmak kiosztásánál figyelembe vétetnek ezek mellett a birtokos vagyoni viszonyai is.

A pályázó birtokos a jutalomra csak akkor tarthat igényt, ha a versenyre bocsátott és a jutalomra érdemesnek ítélt erdősités a jutalom odaitélésének idejében is birtokában lesz.

Az odaitélt pénzjutalom egy harmadrésze az erdősitést teljesítő kezelő erdőtisztet (gazdatisztet vagy bérlőt) fogja illetni. A disztárgyat nyert birtokosok azon alkalmazottai pedig, kik a jutalmazott erdősitések teljesítése körül kiváló érdemet szereztek, érdemük szerint külön pénzjutalomban fognak részesülni.

A folyó év tavaszán teljesített erdősitéseket legkésőbb folyó évi július hó végéig, a folyó év őszén teljesített erdősitéseket pedig legkésőbb folyó évi december hó 25-ig kell a birtokosnak a közigazgatási erdészeti bizottságnál, vagy a kir. erdőfelügyelőségnél pályázatra bejelenteni.

Pályázhat a feltételeknek megfelelő erdősitésekkel az erdősitést teljesítő erdő- vagy gazdatiszt, valamint a beerdősitett terület bérlője is, de pályázati kérelméhez mellékelni kell a birtokos írásbeli nyilatkozatát, melyben az kijelenti, hogy a pályázatban való részvételhez hozzájárul és egyszersmind kötelezi magát, hogy a

versenyre bocsátott erdősítést az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2. vagy 4. §-ában meghatározott feltételek szerint állandóan erdőként fogja fentartani és kezelni.

A pályázati kérvényben az erdősítés helyét (község, dülő, helyrajzi szám), kiterjedését és az erdősítésre használt fanemeket pontosan meg kell jelölni.

Budapest, 1913. évi május hó.

*M. kir. földmivelésügyi miniszter.*

## II.

### PÁLYÁZATI HIRDETÉS

*(az erdőőri szakiskolák tanulóinak felvétele ügyében).*

8390/I/A/3. szám. — A görgényszentimrei, királyhalmi, liptóújvári és vadászerdei m. kir. erdőőri szakiskolába a folyó év szeptember havában kezdődő új, kétéves tanfolyamra — részint állami ellátás mellett, részint saját költségen — több tanuló fog felvétetni a következő szabályok szerint:

1. A tanulók felvétele a szakiskolába pályázat útján történik.
2. A pályázó által sajátkezüleg irt és kellően felszerelt kérvényt folyó évi július hó 3-ig *ahhoz a szakiskolához kell beküldeni*, melybe a pályázó felvétetni kíván; azt azonban, hogy a kijelöltek melyik szakiskolánál jelentkezzenek felvételre, a pályázók számához és az egyes szakiskolák tanulóinak megállapított létszámához képest a pályázók kívánságának lehető figyelembevételével a szakiskolai igazgatók tanácsának javaslata alapján a m. kir. földmivelésügyi miniszter határozza meg.

[Az egyes m. kir. erdőőri szakiskolához a kérvényeket a következő helyekre kell czimezni és pedig: 1. a görgényszentimreihez Görgényszentimrére, 2. a királyhalmihoz Királyhalmára (u. p. Szabadka), 3. a liptóújvárihoz Liptóújvárra, 4. a vadászerdeihez Vadászerdőre (u. p. Temesvár-gyárváros).]

3. A pályázati határidőn túl beküldött, vagy megfelelően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

4. A pályázati kérvényben meg kell említeni, hogy a pályázó melyik szakiskolánál kíván felvétetni és hogy ellátást a szakiskolában saját költségére, vagy az állam költségére kívánja-e s végül,



hogy kérvényére a válasz milyen cím alatt s hová (vármegye, utolsó posta, állomás) küldessék.

5. A pályázati kérvényhez csatolandó hiteles iratokkal a pályázonak igazolnia kell a következőket, nevezetesen:

a) anyakönyvi kivonattal azt, hogy kora a pályázat naptári évében a 17 évet meghaladja, de a 25 évet még el nem éri (kivétetnek a „Tanusítvány“-nyal ellátott továbbszolgáló katonai altisztek, akik a 28 éves korig folyamodhatnak felvételért);

b) iskolai bizonyítvánnyal azt, hogy legalább az elemi népiskola hatodik (illetőleg valamely középiskola második) osztályát sikeresen elvégezte;

c) kincstári erdészeti, katonai vagy hatósági orvos által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy ép, erős, egészséges, munkához és az idő viszontagságaihoz szokott edzett testalkattal s különösen jól látó-, halló- és beszélőképességgel bír;

d) hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal azt, hogy kérvényének benyújtásáig kifogástalan magaviseletet tanusított;

e) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal, vagy más irattal azt, hogy katonai kötelezettségben áll-e, vagy sem;

f) aki valamely alkalmazásban áll, gazdájának vagy gazdája megbízottjának bizonyítványával azt, hogy az alkalmazás mióta tart, mennyi időre s mire terjed;

g) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy szülei milyen állandó foglalkozást űznek vagy űztek, továbbá: hogy ha szülei látják el, milyen a vagyoni helyzete szüleinek, ha pedig szülőtlen árva, illetőleg ha fentartásáról saját magának kell gondoskodnia, milyen a vagyoni helyzete önmagának;

h) aki saját költségén való ellátásra kíván felvételt, királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy az érette járó ellátási költséget: évenként 330 (háromszázharminc) koronát — arra az időre, melyet a szakiskolánál tölt — szülője, gyámja vagy más hozzátartozója, avagy maga a szakiskola igazgatójának kezéhez félévi előleges részletekben a kitűzött időre pontosan lefizeti.

6. Azt, hogy a pályázók közül kik jelentkezhetnek felvételre, a szakiskolai igazgatók tanácsának javaslata alapján a m. kir. földmívelésügyi miniszter állapítja meg.

7. A felvételre való kijelölésnél és illetőleg a felvételre való

alkalmasság és érdemesség sorrendjének megállapításánál a kérvényhez csatolt okmányokban foglalt adatokhoz képest elsőbbségben részesülnek:

- a) elsősorban azok, akiknek iskolai előképzettsége nagyobb;
- b) másodsorban azok, akik máris valamely erdőgazdaságnál gyakorlati alkalmazásban vannak vagy voltak;
- c) harmadsorban azok, akik erdőgazdaságnál alkalmazottaknak vagy földmiveseknek, erdő- vagy mezőgazdasági munkásoknak gyermekei vagy árvái.

Azok közül, akiknek felvételre való alkalmassága és érdemessége a jelzett szempontokból véve egyenlő, elsőbbségben az részesül, aki saját költségén való ellátásra kíván felvételt.

8. A fölvételre kijelöltek kötelesek annál a szakiskolánál, melyhez beosztattak, a szakiskola által velük közölt időben felvételi vizsgálatra jelentkezni.

9. A felvételre jelentkezőket a szakiskola igazgatója elsősorban orvosi vizsgálat alá veti.

Akit a szakiskola orvosa valamely ragályos, vagy a szakiskolai foglalkoztatás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenvedőnek, vagy hiányos testi szervezetűnek talál: az felvételi vizsgára nem bocsátható.

10. A felvételi vizsgát a szakiskola igazgatója a tanszemélyzetel együtt tartja meg.

A felvételi vizsga annak szigorú megállapítására szolgál, hogy a jelentkező tényleg birtokában van-e legalább azoknak az ismereteknek, amelyek az elemi népiskola VI., illetőleg a középiskolák II. osztályára megállapított követelményeknek megfelelnek.

Aki a felvételi vizsgát ki nem állja, felvételét a szakiskolába csak újabb pályázat alkalmával kérheti.

11. Azokat, akik a felvételi vizsgát sikeresen leteszik s a szabályzat egyéb feltételeinek is megfelelnek, az igazgató a szakiskolába befogadja s a szakiskolai tanulók törzskönyvébe bevezeteti.

12. A szakiskolába való belépés alkalmával minden tanuló köteles új állapotban magával hozni: 6 inget, 6 alsónadrágot, 6 zsebkendőt, 10 pár kapcát vagy harisnyát, 1 pár — erdőjárásra alkalmas — erős bagariacsizmát.



A tanulók egyéb ruházatáról, valamint a szükséges tankönyvekről, tanszerekről és eszközökről, nemkülönben a tanulóknak lakással és étellemezzel való ellátásáról, a szakiskolában töltött idő alatt a tanulókért fizetett ellátási költség fejében, illetőleg az erre szolgáló államköltségvetési hitel terhére a szakiskola gondoskodik, de viszont a szakiskola helyiségeinek, berendezésének és felszerelésének rendbentartása és tisztogatása tanulók kötelességét képezi.

13. Az állami ellátás ahhoz a feltételhez van kötve, hogy az abban részesülő tanuló a szakiskola tanfolyamát tényleg sikeresen végezze.

Ehhez képest a szakiskolába állami ellátás mellett felvett tanuló, végleges befogadását megelőzőleg, királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal biztosítani tartozik azt, hogy amennyiben a szakiskolából a két évi tanfolyam bevégezése előtt önként kilépne, vagy saját hibájából elbocsáttatnék, abban az esetben érte a szakiskolában töltött időre eső ellátási költséget szülője, gyámja vagy más hozzátartozója, a szakiskola igazgatójának felszólítása után hat héten belül megtéríti.

Ez alól a kötelezettség alól csak azok menthetők fel, akik hitelesen igazolják, hogy az ellátási költség megtérítéséről egyáltalán nem gondoskodhatnak.

Budapest, 1913. évi május hóban.

*M. kir. földmívelésügyi miniszter.*

### III.

#### PÁLYÁZATI HIRDETÉS

*(a vadászterdei m. kir. erdőőri szakiskolánál nyitandó egyéves továbbképző tanfolyam tanulóinak felvétele ügyében).*

8391/I/A/3. sz. — 1. Azok számára, akik az erdőőri szakiskola kétéves tanfolyamának elvégzése és az erdőőri szakvizsga sikeres letétele után az erdészeti műszaki segédszolgálat terén kiterjedtebb ismereteket, teljesebb gyakorlatot és olyan foku önállóságot kívánnak szerezni, hogy amennyiben magánbirtokosok (az 1879:XXXI. t.-cz. 17. §-ában nem említett birtokosok) csekélyebb terjedelmű erdőbirtokának kezelésével bíznak meg, az erdészeti műszaki segéd-

szolgálat körébe tartozó teendőkhöz kívül a birtokosnak vagy megbízottjának irányítása és ellenőrzése mellett az erdőgazdaság olyan teendőit is képesek legyenek teljesíteni, amelyek nagyobb gazdaságokban szakképzett erdőtisztéknek képezik a feladatát, illetőleg amelyeknek teljesítésével az 1879:XXXI. t.-cz. 17. §-ában felsorolt erdőbirtokosok erdeinek kezelésénél kizárólag csak a törvény 36. §-ában meghatározott minősítéssel bíró erdőtiszték bizhatók meg: a vadászerdei m. kir. erdőőri szakiskolánál a folyó évi szeptember hó 1-én egyéves továbbképző tanfolyam nyílik meg.

2. Erre a továbbképző tanfolyamra csak azok jelentkezhetnek, akik valamelyik m. kir. erdőőri szakiskolán a kétéves tanfolyamot *jó sikerrel* elvégezték, az erdőőri szakvizsgálatot letették és azon legalább „*jó alkalmas*“ osztályzatot nyertek.

3. A pályázó által sajátkezüleg irt és kellően felszerelt kérvényt folyó évi július hó 10-ig ahhoz a m. kir. erdőőri szakiskolához kell beküldeni, amelynél a folyamodó az erdőőri szakiskolát végezte.

4. A pályázati határidőn túl beküldött, vagy megfelelően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

5. A pályázati kérvényben meg kell említeni, hogy a pályázó ellátását a szakiskolában saját költségére, vagy az állam költségére kívánja-e és hogy kérvényére a válasz milyen cím alatt s hová (vármegye, utolsó postaállomás) küldessék.

6. A pályázati kérvényhez csatolandó hiteles iratokkal a pályázónak igazolnia kell a következőket:

a) anyakönyvi kivonattal azt, hogy kora a folyó naptári évben a 30 évet még el nem éri;

b) az illető m. kir. erdőőri szakiskola végbizonyítványával azt, hogy ott a szakiskolai kétéves tanfolyamot *jó sikerrel* elvégezte;

c) erdőőri szakvizsga-bizonyítvánnyal azt, hogy az erdőőri szakvizsgálatot letette s azon legalább „*jól alkalmas*“ osztályzatot nyert;

d) hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal azt, hogy az erdőőri szakvizsga letétele óta kérvényének benyújtásáig eltelt időt mivel töltötte s ez alatt milyen megaviseletet tanusított;

e) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal vagy más irattal azt, hogy katonai kötelezettségben áll-e vagy nem;



*f)* aki valamely alkalmazásban áll, gazdájának vagy gazdája megbizottjának bizonyítványával az alkalmazás időtartamát és foglalkozásának munkakörét;

*g)* hatóság által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy ha szülei látják el, milyen a vagyoni helyzete szüleinek, ha pedig szülőtlen árva, illetőleg ha fentartásáról saját magának kell gondoskodnia, milyen a vagyoni helyzete önmagának;

*h)* aki saját költségén való ellátásra kíván felvétetni, királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy az érette járó ellátási költséget — évi 330 (háromszázharmincz) koronát — arra az időre, melyet a szakiskolánál tölt, szülője, gyámja vagy más hozzátartozója, avagy maga, a szakiskola igazgatóságának félévi előleges részletekben a kitűzött időre pontosan lefizeti;

*i)* aki állami költségén való ellátásra kíván felvétetni, kir. közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy amennyiben a szakiskolából a tanfolyam befejezte előtt önként kilépne, vagy saját hibájából elbocsáttatnék, abban az esetben érte a szakiskolában töltött időre eső ellátási költséget szülője, gyámja vagy más hozzátartozója a szakiskola igazgatójának felszólítása után hat héten belül megtéríti.

Akik továbbképző tanfolyamra való felvétel iránt közvetlenül a szakiskola elvégzése után folyamodnak, azoknak a fenti *a)*, *d)*, *e)*, *f)* és *g)* pontok alatt említett iratokat a kérvényhez csatolni nem kell.

7. A tanfolyamra felvett minden tanuló a szakiskolába való belépés alkalmával köteles magával hozni: 6 inget, 6 alsónadrágot, 6 zsebkendőt, 10 pár kapcát vagy harisnyát, 1 pár — erdőjárásra alkalmas — erős bagariacsizmát. A tanulók egyéb ruházatáról, valamint a szükséges tankönyvekről, tanszerekről és eszközökről, nemkülönben a tanulóknak lakással és étellemezéssel való ellátásáról, a szakiskolában töltött idő alatt a tanulókért fizetett költség fejében, illetőleg az erre szolgáló államköltségvetési hitel terhére, a szakiskola gondoskodik; de viszont a szakiskola helyiségeinek, berendezésének és felszerelésének rendbentartása és tisztogatása a tanulók kötelességét képezi.

8. Azokat a tanulókat, akik a továbbképző tanfolyamra nem közvetlenül a szakiskola elvégzése után vétetnek fel, jelentkezésük

alkalmával a szakiskola igazgatója orvosi vizsgálat alá veti. Akit a szakiskola orvosa valamely ragályos, vagy a szakiskolai foglalkoztatás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenvedőnek, vagy hiányos testi szervezetűnek talál: az a szakiskolába nem fogadtatik be.

Budapest, 1913. évi május hó.

*M. kir. földmivvelésügyi miniszter.*



## KÜLÖNFÉLÉK.

**A bécsi Hochschule jubiláris ünnepe.** Május hó 8-án ünnepelte meg a bécsi *Hochschule für Bodenkultur* fennállásának 40. és egyszersmind az ausztriai erdészeti szakoktatásnak — mely a máriabrunni erdészeti tanintézet felállításával vette kezdetét — 100. évfordulóját.

Az ünnepek kimagasló pontja volt a Hochschule termeiben megtartott diszgyűlés, melyen az ausztriai tartományok minden részéből összesereglett nagyszámu közönség élén megjelentek: Lichtenstein Eduard hg., dr. Hussasek közoktatásügyi, Zenker földmivvelésügyi, Marchet Gusztáv volt közoktatásügyi miniszterek és számos más előkelőség; egyletek és egyesületek kiküldöttei s amennyire a hely megengedte, a régi és jelenlegi hallgatóság köréből is sokan.

Dr. Bauer lovag megnyitó beszéde után, dr. Cieslar mondta el az ünneplő beszédet, melyben reámutat az erdő- és mezőgazdaság nagy nemzetgazdasági fontosságára s kidomborítja annak állam- és nemzetfentartó jellegét. Színes vonásokkal ecseteli azt az utat, melyet az erdészeti szakoktatás az elmúlt évszázadban Purkersdorftól, hol az 1805-ben felállított inkább magánjellegű erdészeti tanintézetben hangzott el az első erdészeti irányu előadás, Maria-brunnon át a mai Hochschuleig befutott.

A máriabrunni nyilvános erdészeti tanintézet az 1813. évben állítottatott fel, 1867-ig középiskolai jellegű tanintézet. Sok akadály leküzdése után ezen tanintézet akadémiává fejlődik, míg végre



1872-ben az erdészei akadémia megszűnik a mezőgazdasági és erdőgazdasági szakoktatás egyesítve lesz s székhelyül Bécs jelöltetik ki. Szűk mellékutczákban elrejtett bérházakban hallgatják az e pályákra készülők tanáraik előadását, míg végre 1896-ban a Hochschule a Türkenschanzen emelt fényes otthonába költözött. Ma ez a palota is kicsi már a megnövekedett hallgatóság befogadására, mert az 1896. évi 309 főnyi hallgatósággal szemben ma 1136-an látogatják ezt a főiskolát és a 44 tanár helyett ma 101-en hirdetik ott azt a tudományt, mely az államfentartó erdő- és mezőgazdaság fejlesztését van hivatva szolgálni.

A diszgyűléssel kapcsolatosan május 9-én a cs. kir. mezőgazdasági, az osztrák erdészeti, az erdő- és gazdatisztek egyesülete és más rokonegyesületek bankettet rendeztek, melyen számos felköszöntő hangzott el.

B. O.

**A szabadkai ákácóvágások hozamai és jövedelmezősége az 1912. évben.** Szabadka szab. kir. város erdőbirtoka közvetlen állami kezelés alatt áll. A vágások kizárólag házi kezelésben lesznek kitermelve, szállítva és raktározva. A műfa szabadkéből, kéregben mért  $m^3$ -ként megszabott árak szerint lesz értékesítve. Az eladási egység: egy drb. bármely méretben. A tűzfát nyilvános árverésen adjuk el, ennek eladási egysége: egy erdei öl ( $1 \times 2 \times 2.2 m$  méretben nyersen rakásolva).

A farakodó a város közvetlen közelében lett berendezve, úgy, hogy a fogyasztók minden időben megközelíthetik.

**500 év óta gyógyítanak** csuizt, köszvényt, ischiast, börbajokat stb. *Trencsén-Teplisz* 36—42 C° természetes forróságu kénés hévviz- és iszapfürdői, Felső-Magyarország, a berlin-oderberg-wieni fővonalon. Szállodák fürdőkkel egybeépítve, azért egész éven át nyitva. Hidegvízgyógyintézet. Diétetikus konyha. Festői fekvés. Enyhe éghajlat. Legnagyobb kényelem. Új fürdők. Új szállodák. Új iszapfürdők. *Házikurákhoz kénés iszap- és vizszétküldés.* Művészi prospektussal szívesen szolgál a fürdőigazgatóság.

Egyesületi tagok és azok hozzátartozói tagsági igazolványuk felmutatása mellett következő kedvezményeket élveznek: június 15-ig és szeptember 1-től kezdődőleg napi 8 koronáért jó szobát, teljes ellátást, fürdőt és fürdőruhát. Azon tagok, kik fent leírt időszakban ezen kedvezményes „Hivatalnoki penziót” nem veszik igénybe, de a fürdőigazgatóság tulajdonát képező házak egyikében laknak, a fürdőknél 50% ok kedvezményt kapnak. Június 15-től augusztus végéig 25% ok. Iszapszétküldésnél 10% ok.

Az 1911/12. év telén 73·33 kat. hold ákáczos került vágás alá, ebből

7·84 katasztrális hold 22 éves igen silány,  
39·59 " " 24 " közepes,  
25·90 " " 29 " elég jóminőségű volt.

Az átlagos fatömegkor 26 év.

Az egy kataszteri holdra eső faanyagok választéka, ezek mennyisége és tömörtartalma, választéki ‰-ai, valamint az 1912. évi átlagos forgalmi árak, előállítási költségek, tőárak, végül az egy kataszteri holdra eső választékonként kiszámított tőárak az alábbi kimutatásba vannak foglalva:

Sorszám	Esik 1·00 kataszteri holdra				A választéki ‰	A választékegységek						1·00 kat. hold átlagos tőértéke	Választékok ‰-a	Sorszám	
	választék	mennyiség	méret	tömör $m^3$		1912. évi őszi									
						forgalmi		előállítási		tő					
						á	r	á	r	á	r				
	K	f	K	f		K	f	K	f						
1.	Szerszámfa ...	6·569	$m^3$	6·569	21	31	16	5	16	0	26	—	170	79	1.
2.	Komlórud ...	8·326	"	8·326	26	35	50	6	32	3	29	17·7	241	93	2.
3.	Gazdas. rudfa	1·668	"	1·668	5	30	—	5	16	0	24	84·0	41	43	3.
4.	Hasábfá ...	2·781	$űrm^3$	1·908	6	15	94	2	01	0	13	93·0	38	74	4.
5.	Dorongfa ...	12·470	"	7·482	24	11	99	2	01	0	9	98·0	124	45	5.
6.	Ágfá ...	0·621	"	0·311	1	8	21	2	01	0	6	20·0	3	85	6.
7.	Tuskófa ...	1·270	"	0·572	1	3	99	2	01	0	1	98·0	2	51	7.
8.	Rőzse ...	525·000	kéve	5·250	16	—	23·2	—	11·6	—	11·6	—	60	90	8.
				32·086	100								684	60	

Röviden megjegyzem még, hogy 1912-ben 1 kat. hold 43 éves 133·7  $m^3$  fatömeggel bíró kőrisfavágás 2016 K 76 f, 1 kat. hold átlag 32 éves 19·2  $m^3$  fatömeggel bíró nyárfavágás 126 K 10 f átlagos tőarat eredményezett.

*Kallivoda Andor.*

**A hársfa a mikrotómia szolgálatában.** A Kir. M. Természettudományi Társulat 1913. évi április hó 30-an egyetemes szakosztályi ülést tartott, melyen dr. Apáthy István kolozsvári egyetemi tanár „Ujabb beágyazási és metélési módszerek“ czímen bemutatásokkal kapcsolatos előadást tartott. A mikroszkópi metszeteket az



állatvilágból vett tárgyakból nem igen lehet olyan egyszerűen és könnyen készíteni, mint a növényországbelieknél, mert az állatvilágbeli szervezetek szétfolynak és a kés alatt nagyrészt alaktalannokká is válnak. Előbb tehát be kell őket gelatinos, esetleg czelloidines anyagba ágyazni, amelylyel egygyé lesznek, s amely anyag sem túl lágy, sem túl kemény, hanem elég rugalmas arra, hogy abból mikronos metszeteket lehessen készíteni. (1 mikron =  $\frac{1}{1000}$  mm.) Ez oly finom művelet, hogy ha egy porszem kerül a kés elé, az egész metszetet végigszakitja. De már most mivel helyezik el azt a gelatinos tömböt a vágógépben? Próbáltak kőnemű s mestersegesen keményített anyagokat, mint kaucsukot és czelluloidot, de Apáthy semmit sem talált olyan kifogástalannak, mint a *hárspfát*, amely parafadugó alakjában és nagyságában kerül használatba. Rendkívül egynemű tömege, ruganyossága, közepes szilárdsága s az a tulajdonsága, hogy a gelatinos tömb nedves állapotban szinte egygyé forr össze vele, a vágógépbe való megerősítésre minden más anyagnál alkalmasabbá teszi. *Gabnay Ferencz.*

**Halálozások.** *Bálint* Mihály m. kir. erdőmérnök (Besztercze) folyó évi május 12-én, *Nagy* Pál, Kecskemét város főerdőmérnöke, folyó évi május 13-án, mindketten az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagjai, elhunytak. Béke poraikra!

**A gazda egyenes adói.** Irta: Dr. *Szilárd* Ferenc. *Köztelek Olcsó Könyvtára* IV. évfolyam 11—12. füzete. A Kodolányi-féle irodalmi alapítványból díjazott mű. Megrendelhető a „Pátria“ r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. Ára 1 K.

A *Köztelek Olcsó Könyvtára* nyomban az 1909. évi új adótörvények szentesítése után *Adóügyi tanácsadó* címmel egy kis kátét juttatott az gazdaközönség kezébe azzal a rendeltetéssel, hogy ez az új adótörvények szövevényeiben hasznos utmutatásul szolgáljon. Azóta az adóreform ügye sokszoros átalakuláson ment keresztül és az egyes törvényes rendelkezések lényeges módosítást szenvedtek, nevezetesen az 1912. évi LIII. t.-cikk folytán és az egyes adótörvényekhez kiadott végrehajtási utasítások intézkedései következtében, az utmutatóban foglaltak tehát ily módon elévültek, még mielőtt az összes új adótörvények életbeléptek volna. Maga az életbeléptetés is oly szakaszosan és annyi módosítás között megy végbe, hogy különös éber figyelemmel lehet csak megkülönböztetni a törvényeknek már hatályban lévő részét azoktól a részekről, amelyeknek a hatálya egyelőre fel van függesztve. Ily körülmények között nagy szükség volt a munka átdolgozására oly czélből, hogy az az érvényben levő rendelkezéseket ismertesse meg a gazdákkal. Ezt a czélt szolgálja ez a könyv, amely a már megboldogult *Szilárd* Ferencznek utolsó könyvalakban megjelenő munkája.

Ez a könyv is — mint gazdasági jogi irodalmunk legkiválóbb művelőjének minden munkája — sikeres és értékes alkotás, melyet a tárgy alapos ismerete, mélyen járó és eleven jogászi gondolkodás, világos és határozott kritikai élel, tömör és szabatos kidolgozás jellemezznek. A könyv ugyszólván nélkülözhetetlen adóügyi tanácsadója minden gazdának. Nagymértékben fokozza a könyv gyakorlati értékét az a körülmény, hogy az adótörvények alkalmazását példákban is bemutatja és nagyszámu irásmintát is közöl.



## VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtiszti létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

Földmivelésügyi magyar miniszterem előterjesztésére *Fekete* Zoltán főiskolai rendkívüli tanárt a selmeczbányai bányászati és erdészeti főiskolához rendes tanárrá kinevezem.

Kelt Bécsben, 1813. évi május hó 10-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

GRÓF SERÉNYI BÉLA s. k.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter, Ő Cs. és Ap. Kir. Felségének legmagasabb engedélye alapján, *Kuzma* Gyula m. kir. főerdőtanácsost véglegesen nyugalomba helyezte.

Fülöp Szász-Coburg-Gothai herczeg *Antony* Károly cserépvári erdőmestert erdőtanácsossá nevezte ki, eddigi állomáshelyének megtartása mellett.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Pékh* József m. kir. főerdőtanácsost Rimaszombatról Komáromba hivatalfőnöknek; *Somogy* Lajos m. kir. főerdőtanácsost Segesvárról Budapestre hivatalfőnöknek; *Pfundtner* Károly m. kir. főerdőmérnököt Medgyesről Segesvárra és *Köllő* Pál m. kir. főerdőmérnököt Rimaszombatba és megbizta előbb nevezettet a segesvári — utóbb nevezettet pedig a rimaszombati m. kir. állami erdőhivatal főnöki teendőinek ellátásával.

Ő cs. és kir. Apostoli Felsege *Klokocevic* Imre kir. főerdőszámtanácsosnak saját kérelmére történt nyugdíjazása alkalmából a Ferencz-József-rend tiszti keresztjét adományozta.

*Ajtay* Sándor, az Arad-Csanádi Vasutak ny. erdőmestere, utóbb erdőmérnök-vállalkozó, néhai gróf Pálffy János bajmóczi uradalmához erdőmesterré neveztetett ki.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Gerő* Virgil és *Partos* Vilmos kir. közalapítványi főerdőmérnököket kir. közalapítványi erdőtanácsosokká nevezte ki.



# ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

## I.

### KÖRRENDELET

*az erdőőri személyzet czimhasználatára ügyében.*

Valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

2271/I/B/1. földm. miniszteri szám. — Egynémelyik igazgatási hivatal, valamint egyes erdészeti alkalmazottak is tévesen értelmezvén hivatali elődömnök 1906. évi 8260. eln., majd utóbb 1908. évi 38679. számok alatt kiadott körrendeleteit, az erdőőrök, főerdőőrök és famesterek szolgálati állásának megjelölésére helytelenül az „altiszt“, vagy a teljesen önkényesen képzett „erdőaltiszt“ gyűjtőszót használják.

Utasítom ennél fogva, miszerint jövőben az altishti állások betöltésénél az állami költségvetésben megállapított szolgálati minőség megjelölésére használt megnevezésnek megfelelően azokat, kiket az igazgatási hivatal az állami altisztek első osztályába kinevez, *főerdőörökké*, illetve *famesterekké*, azokat pedig, kiket a Czim az állami altisztek második osztályába kinevez, *erdőörökké* nevezze ki.

Felhivom ez alkalommal, figyelmeztesse szigoruan alárendelt személyzetét, hogy az állami altisztek első osztályába kinevezett alkalmazottak a fentieknek megfelelően szolgálati állásuk megjelölésénél kizáróan a *főerdőőr*, illetve *famester*, az állami altisztek második osztályába kinevezett alkalmazottak pedig kizáróan az *erdőőr* czimet használhatják; minden ettől eltérő elnevezés tilos.

Budapest, 1913. évi május hó 5-én.

A miniszter helyett:

*Ottlik Iván*  
államtitkár.

## II.

### KÖRRENDELET

*a lótartási kötelezettséggel összekötött állásásokat betöltő, de a lótartási kötelezettség alól utólag felmentett tisztviselők által felszámítható napidíjak tárgyában.*

Valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

7109/I/B/1. földm. miniszteri szám. — Tudomást szereztem arról, hogy az igazgatási hivatalok a lótartási kötelezettséggel járó állásokra kinevezett vagy áthelyezett, de a lótartás kötelezettsége

alól kivételes intézkedéssel felmentett tisztviselőknek a hivatalos utazásaik alkalmával számítható napidijaik megállapítása tekintetében különböző eljárást követnek, amennyiben egyesek az ily tisztviselőknek az 1906. évi 6931. eln. sz. alatt kiadott szabályzat 2. §-ában körülírt magasabb, mások ellenben a szabályzat 62. §-ában megjelölt alacsonyabb napidijakat állapítják meg.

A jövőre való miheztartás végett értesitem, hogy azok az erdőtiszték, akik oly állást látnak el, amely lótartási kötelezettséggel van összekötve, de miniszteri engedély alapján a fogattartás kötelezettsége alól rövidebb időre vagy tartósan akár a lótartási átalány meghagyása, akár a lótartási átalány beszüntetése és a szabályszerű fuvardijak engedélyezése mellett felmentetnek, hivatalos utazásaik alkalmával csak a 6931/1906. eln. számú szabályzat 62. §-ában megállapított alacsonyabb napidijakat számíthatják fel.

Budapest, 1913. évi május hó 2-án.

A miniszter rendeletéből:

*Téglás*  
miniszteri tanácsos.

### III.

## KÖRRENDELET

### *a bérszabályzatok kiállítása és kezelése tárgyában.*

Valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

7935/I/B/1. földm. miniszteri szám. — Figyelemmel arra, hogy az általam évről-évre jóváhagyott bérszabályzat kizárólag csak az igazgatási hivatalt, vagyis az adminisztráció vezetőségét illeti és mint ilyen szigorúan bizalmas természetű iratként kezelendő, eltérőleg az 1907. évi 61448. és 1908. évi 96179. számú körrendeletem idevonatkozó intézkedéseitől, utasítom az igazgatási hivatalt, hogy a jóváhagyott bérszabályzatot ezentul más igazgatási hivatalokkal és a kerületbeli erdőgondnokságokkal ne közölje és csak annyi példányban sokszorosítsa, amennyire a központi adminisztráció ezzel foglalkozó közegeinek szüksége van.

Az erdőgondnokságok részéről alku útján biztosítandó szakmáymunkák fejében fizethető munkabéregységek felső határait, az általuk esetről-esetre előterjesztendő bérjavaslatok, illetve fatermelési



és szállítási előirányzatok alapján és a részemről jóváhagyott bérszabályzatok keretein belül az igazgatási hivatalok vannak hivatva megállapítani.

A bérszabályzatokban tárgyalt azon munkákra vonatkozólag, amelyek nem alku- vagy szakmánybér ellenében végeztetnek és költségvetésileg nem engedélyeztetnek s amelyek az esetről-esetre bemutatandó bérjavaslatok, illetőleg fatermelési és szállítási előirányzatokban sem tárgyalhatók, mint amilyenek az összes napszám-munkák stb., az erdőgondnokságok saját kerületükre nézve évente külön munkanemenként részletezett bérjavaslatot tartoznak az igazgatási hivatal elé terjeszteni, mely e javaslatot a részemről jóváhagyott bérszabályzat kereteinek szem előtt tartásával elbírálja és jóváhagyja.

A bérszabályzatokban jövőre a munkabérek alsó határainak mellőzésével csupán a fizethető maximális béregységek tüntetendők ki, egyebekben pedig az 1907. évi 61448. számú körrendeletnek a bérszabályzatok alakjára, beosztására és felterjesztésére vonatkozó intézkedései érvényben maradnak.

Budapest, 1913. évi május hó 8-án.

A miniszter rendeletéből:

*Téglás*

miniszteri tanácsos.

#### IV.

### KÖRRENDELET

*a nevelési járulékok élvezési időtartamának az 1912. évi LXV. t.-cz. 79. és 80. §-ai alapján leendő meghatározása tárgyában.*

Valamennyi fő- és ügyosztálynak, a számvevőségi igazgatónak, a számvevőség mindhárom csoportjának, a segédhivatalok főigazgatójának és valamennyi alárendelt hatóságnak, hivatalnak és közegnek.

3615/1913. eln. szám. — Az állami alkalmazottak, valamint azok özvegyeinek és árváinak ellátásáról szóló 1912. évi LXV. t.-cz. 79. §-ának harmadik bekezdésében foglalt s a nevelési járulékok élvezésének időtartamára vonatkozó határozmány mikénti végrehajtása tárgyában a pénzügyminiszter ur megkeresése alapján mihez tartás végett következőkről értesitem a Czimet:

Az állami alkalmazottak, valamint azok özvegyeinek és árvái-

nak ellátásáról szóló 1912. évi LXV. t.-cz. 79. §-ának harmadik bekezdése szerint a nevelési járulékok élvezésének időtartama és a nevelési járulékoknak beszüntetése tekintetében a most idézett törvény határozmányait kell alkalmazni azokra a nevelési járulékokra is, amelyek a törvény hatálybalépése előtt állapították meg.

Mint hogy az idézett törvénycikk a 80. § szerint azokra a nevelési járulékokra, amelyekre az igény az 1912. év folyamán nyílt meg, visszaható erővel bír, vagyis ezek a nevelési járulékok az idézett törvénycikk határozmányainak megfelelően újból állapítandók meg, a 79. § harmadik bekezdésének fentebb említett határozményára csak azokra a nevelési járulékokra vonatkozik, amelyekre az igény 1912. évi január hó elsejét megelőzőleg nyílt meg.

Ebből a határozmányból következik, hogy mindazokat a nevelési járulékokat, amelyekre az igény *1912. évi január hó elsejét megelőzőleg nyílt meg* s amelyet az 1885. évi XI. t.-cz. 41. §-ában meghatározott életkor betöltése folytán az 1912. évi LXV. törvénycikk életbelépéséig, azaz *1913. évi január hó elsejét megelőzőleg még* nem szüntettek be, *anélkül, hogy a nevelési járulékok összege változnék*, a tisztviselők gyermekeinél huszonegyéves koruk betöltéséig, az altisztek és szolgák gyermekeinél pedig tizenhatéves koruk betöltéséig, vagy mind a két csoportra nézve korábban bekövetkezhető ellátásukig kell kifizetni.

Az 1912. évi LXV. t.-cz. 79. §-ának harmadik bekezdésében foglalt s fentemlített határozmány már azonban nem nyerhet alkalmazást azokra a nevelési járulékokra, amelyekre az igény *1912. évi január hó elsejét* megelőzőleg nyílt ugyan meg, de amelyet az 1885. évi XI. t.-cz. 41. §-ában meghatározott életkor betöltése folytán az 1912. évi LXV. t.-cz. életbelépése előtt, azaz *1913. évi január hó elsejét megelőző időponttal már beszüntettek*, minélfogva ezeket a nevelési járulékokat nem lehet újból folyóvá tenni azon a czímen, hogy az árva az 1912. évi LXV. t.-cz. 68. §-ában meghatározott életkorát még nem érte el.

Hasonlóképen nem nyerhet alkalmazást az 1912. évi LXV. t.-cz. 79. §-ának harmadik bekezdésében foglalt fentebb említett határozmány azokra a nevelési járulékokra sem, amelyekre az igény *1912. évi január hó elsejét megelőzőleg* nyílt meg, s ame-



lyek az 1885. évi XI. t.-cz. 41. §-ában meghatározott életkor betöltése folytán az *1913. évi január hó elsejét megelőző időponttal beszüntetendők lettek volna*, amelyeknek élvezési időtartama azonban az 1885. évi XI. t.-cz. 42. §-a alapján tanulmányok folytatása czimén meghosszabbított, úgy hogy az ilyen nevelési járulékokat, amint az élvezési időtartam meghosszabbításának feltételei megszűntek, az árva életkorára való tekintet nélkül be kell szüntetni.

Budapest, 1913 április 14.

*Gróf Serényi s. k.*

## V.

### SZABÁLYRENDELET

*a favételáraknak értékpapirokban való fedezése tárgyában.*

Valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

0858/I/B/I. sz. — A szerződésileg eladott faanyagok esedékes vételárának hat havi időtartamra értékpapirokkal való fedezhetését általánosítani és az ezirányban követett különféle eljárást szabályozni óhajtván, elrendelem, hogy minden favételi szerződésben — ideértve a szerződés helyét pótló árverési jegyzőkönyveket is — a vételárak és egyéb járulékok fizetését tárgyaló rendelkezés szövege után külön pontban a vételáraknak értékpapirokkal való fedezhetése a következő szöveggel szabályoztassék.

„Favásárlónak szabadságában áll az esedékes favételárakat a ----- pontban megszabott fizetési határidőn belül hat havi időtartamra készpénz helyett a kincstár által az állami ügyleteknél elfogadhatónak elismert s a le nem járt szelvényekkel és utalvánnyal ellátott és a budapesti értéktőzsdén jegyzett legutóbbi árfolyam szerint értékelendő, de névértéken felül nem számítható értékpapirokban az alábbi föltételek betartása mellett fedezni.

A vételár fedezetéül favásárló annyi értékpapírt köteles nyújtani, hogy annak az előzők szerint számított értéke a vételár összegét legalább 10 (tiz) százalékkal meghaladja.

Ha favásárló e kedvezményvel a jelen szerződés ----- pontjában megszabott fizetési határnapig nem él, vagy az előirt határideig ugyan, de a szükséges szelvényekkel föl nem szerelt, eset-

leg pedig a favételárat 10 (tiz) százalékkal meg nem haladó értékű, vagy olyan értékpapirokat szállít be, amelyek a kincstár által elfogadhatónak elismerve nincsenek, úgy favásárló a favételárnak értékpapirokkal való ideiglenes fedezéséhez, mint kedvezményhez való jogát az adott esetre föltétlenül elveszti. Köteles tehát ez esetben a neki átadott faanyagok vételárát a szerződésileg megszabott határidőre készpénzben megfizetni.

A vételár helyett letett értékpapirokat a jelen szerződésben megállapított határidőtől számított hat (6) hónapon belül a vételárnak megfelelő készpénzösszeggel tartozik kicserélni.

Amennyiben favásárló a kitűzött határideig ennek a kötelezettségének eleget nem tenne, jogában áll a kincstárnak a kérdéses favételár fejében letett összes értékpapirokat a maga javára értékesíteni és az így befolyt összegből a szóban levő szerződéses követeléseit és fölmerülendő költségeit kiegyenlíteni.

A kincstári követelések és költségek kielégítése után netalán fenmaradó fölösleg favásárlónak a leszámolás egy hiteles példányával együtt bélyegtelen elismervény ellenében kifizettetik.

Abban az esetben, ha a leszámoláskor az tűnnék ki, hogy a kérdéses favételár és egyéb költségek a vételár fedezetére letett értékpapirok eladásából befolyó összegben fedezetet nem találnak, favásárló köteles lesz a különbözetet, nyert felhívására, tizennégy (14) nap alatt a ..... (erdőigazgatóság, főerdőhivatal, erdőhivatal) pénztáránál az értékpapirok készpénzzel való kicserélésére kitűzött határidőtől számított öt (5) százalékos késedelmi kamattal együtt készpénzben befizetni. Amennyiben pedig favásárló a felhívásnak szabott határidőre meg nem felelne, jogosítva lesz a kincstár e követelését a szerződésszerű biztosítékból fedezni, favásárló pedig köteles lesz megcsonkult biztosítékát a szerződés idevonatkozó rendelkezései szerint s az ott előírt következmények terhe alatt nyolcz (8) napon belül kiegészíteni.

Mindazon esetben, ha favásárló a fedezetképen letett értékpapirokat az esedékesség határnapján tul cseréli ki készpénzzel, ezen határnaptól számított öt (5) százalék késedelmi kamat fizetendő.

A vételár fedezetére szolgáló értékpapirok a hat (6) havi időtartam alatt letétképen kezeltetnek s azoknak a letét tartama alatt esedékessé váló kamatszelvényei — ha favásárló szerződési kötelezett-



ségeinek egyébként megfelelt <sup>IV</sup> neki bélyegtelen elismervény ellenében kiadatnak.

Ugy a vételár fedezetére, mint a szerződésben vállalt kötelezettségek biztosítására szolgáló értékpapírok óvadékot képezvén, azokra a letét tartama alatt harmadik személy részéről támasztott igények figyelmen kívül hagyatnak.“

\*

Tapasztaltatott, hogy a favételár fedezete gyanánt leteendő értékpapírok névérték szerinti összegének kiszámításánál egyes igazgatási hivatalok tévesen járnak el, vagy pedig a tőzsdei árfolyam figyelmen kívül hagyásával csupán a vételár 10%-al fölemelt összegének megfelelő névértékű értékpapírt is elfogadnak.

Ez az eljárás az értékpapírok tőzsdei árfolyamának néha igen erős hullámozása miatt odavezethet, hogy a letét valódi értéke hat hónapon túl nem fogja fedezni a vételárat, ami a kincstár károsodását vonhatja maga után.

Szigoru mihez tartásul figyelmeztetem ennél fogva Czimet, hogy a névértéken alul jegyzett értékpapírok letételénél mindenkor a letét idején jegyzett budapesti tőzsdei árfolyam számbavételével állapítsa meg azt, hogy a fentieknek megfelelőleg mekkora névértékű értékpapírost köteles vevő letétbe helyezni.

Ha például a favételár 25.680 K 50 f, s a favásárló ezt 4%-os magyar koronajáradék kölcsönkötvényekben kívánja fedezni, amely értékpapíroknak a letét idején való tőzsdei árfolyama 85 K, akkor a vételárnak megfelelő névérték  $25.680 \cdot 50 \times 100 : 85 = 30.212 \text{ K } 35 \text{ f}$ , melyet 10%-al fölemelve,  $30.212 \cdot 35 + 3021 \cdot 24 = 33.233 \text{ K } 59 \text{ f}$  lesz azon összeg, mely az adott esetben említett értékpapírokból névértékben leteendő.

A tőzsdei árfolyam számbavétele csak akkor esik el, ha a letétre felajánlott értékpapírok tőzsdei árfolyama a névérték fölött áll.

A budapesti tőzsdén például 104 koronás árfolyamon jegyzett magyar aranyjáradékból tehát az előbbi vételárra 25.680 K 50 f névértékű értékpapírt volna köteles a vevő letétbe helyezni.

Budapest, 1913. évi április hó 18-án.

A miniszter rendeletéből:

*Téglás*  
miniszteri tanácsos.

## VI.

## KÖRRENDELET

*az 1912. évi XXXV. t.-cz. 9. §-a alapján engedélyezhető családi pótléknak az oldalági rokonok után való megállapítása tárgyában.*

Valamennyi fő- és ügyosztálynak, a számvivősegi igazgatónak, a számvivőség mindhárom csoportjának, a segédhivatalok főigazgatójának és valamennyi alárendelt hatóságnak, hivatalnak, intézetnek és közegnek.

2815/1913. eln. szám. — A múlt évi október hó 8-án 10397. eln. szám alatt kelt rendeletem értelmében a második csoportba tartozó alkalmazottak 16. életévét betöltött gyermekei és az ezekkel egy tekintet alá eső egyes hozzátartozói a 1912. évi XXXV. t.-cz. 9. §-a alapján engedélyezhető családi pótlék szempontjából csakis abban az esetben vehetők mint családtagok figyelembe, ha *teljesen munka- és keresetképtelenek*. Minthogy ezen rendeletemben a többi hozzátartozóról, így különösen az oldalrokonokról, nem történt külön említés s így megtörténhetett, hogy ezek után a családtagok után — ha egyébként a szabályszerű feltételek fenforognak — munka- és keresetképtelenségük külön megállapítása nélkül is utalványoztattak családi pótlékok, nehogy ily eljárás mellett a jövőben előállhasson az az eset, hogy a második csoportba tartozó alkalmazottaknak gyermekei kedvezőtlenebb elbánásban részesüljenek, mint az alkalmazottnak más hozzátartozói, a pénzügyminiszter ur véleményének kikérése után miheztartás végett értesitem a Czimet, hogy a második csoportba tartozó alkalmazottaknak *előrehaladott kort még el nem ért összes hozzátartozóival szemben* — a házastárs kivételével — alkalmazandó az az álláspont, hogy családtagként csakis abban az esetben vehetők figyelembe, ha *teljesen munka- és keresetképtelenek*.

Megjegyzem végül, hogy jelen rendeletem a már utalványozott családi pótlékokat nem érinti, vagyis ha a második csoportba tartozó alkalmazottak egyes családtagjai után, ha nem is voltak munka- és keresetképtelenek, de egyébként a szabályszerű feltételek fenforogtak, engedélyeztetek volna családi pótlékok, az érdekelt alkalmazottak pótlék élvezetében meghagyandók.

Budapest, 1913. évi április hó 18-án.

A miniszter helyett:

*br. Kazy* s. k.  
államtitkár.



## Az „Erdészeti Lapok“ 1913. évi XI. füzetének tartalma:

	Oldal
Birtokpolitikai mozzanatok .....	489
—s —r. Adalékok Szepes megye erdőgazdaságának történetéhez .....	492
FAKERESKEDELEM. A fakereskedelem helyzete. ( <i>Fodor Lipót.</i> ) .....	499
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK. I. Pályázat erdősítesi jutalmakra. II. Pályázati hirdetés az erdőőri szakiskolák tanulóinak felvétele ügyé- ben. III. Pályázati hirdetés a vadászerdei m. kir. erdőőri szak- iskolánál nyitandó egyéves továbbképző tanfolyam tanulóinak fel- vétele ügyében .....	502
KÜLÖNFÉLÉK, A bécsi Hochschule jubiláris ünnepe. ( <i>B. O.</i> ) — A szabadkai ákácztűzok hozamai és jövedelmezősége az 1912-ik évben. ( <i>Kallivoda Andor.</i> ) — A hársfa a mikrotómia szolgálatá- ban. ( <i>H. Gabnay Ferencz.</i> ) — Halálozások. — A gazda egyenes adói .....	510
VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK az erdészeti szolgálat köréből .....	514
ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA .....	515
FAELADÁSI EREDMÉNYEK .....	524—525
HIRDETÉSEK .....	I—XIV



1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.		
Az árverés megtartásának helye és ideje	Az eladó neve	Az árverés tárgyának részletezése						A kikiáltási ár					
		és az eladás módjának megjelölése	terület	becsült vagy kitermelt			megállapításánál alapul vett		mértékegységként		összesen		
				fa-nem	választék	mértékegység	mennyiség	tőár tömör m <sup>3</sup> -ként				mértékegység	
			kat. hold				K	f	K	f	K	f	
Szusák, 1913 április hó 15-én	Kir. erdőhivatal Szusákon	A krasnói kir. erdőgondnokság III. vágásának 1913. évi vágásterületén kijelölt törzsek tövön az erdőn	11 <sup>33</sup>	jeg. és luczfenyő	épület- és műfa	töm m <sup>3</sup>	588	4	40		4	40	2589
				bükk	tüzifa		75	2	80	töm m <sup>3</sup>	2	80	210
						782	—	40		—	40	313	
			Összesen										
		A krasnói kir. erdőgondnokság B/I. vágásának 1913. évi vágásterületén kijelölt törzsek tövön az erdőn	38 <sup>30</sup>	jeg. és luczfenyő	épület- és műfa	töm m <sup>3</sup>	155	5	20		5	20	805
				bükk	tüzifa		39	4	40	töm m <sup>3</sup>	4	40	174
							1322	—	60		—	60	793
		Összesen											1772
		A kosinji kir. erdőgondnokság II. vágásának 1913. évi vágásában kijelölt törzsek tövön az erdőn	71 <sup>66</sup>	jeg. és luczfenyő	épület- és műfa	töm m <sup>3</sup>	998	4	40		4	40	4390
				bükk			164	2	80	töm m <sup>3</sup>	2	80	459
Összesen											4849		



## EREDMÉNYEK.

13.		14.		15.		16.		17.		18.		19.		20.		21.	
A z á r v e r é s e r e d m é n y e																	
Az ajánlattevő (a vevő)		Az ajánlatban foglalt (a megvett) vász- ték és mennyiség		megajánlott						elért, illetőleg levelezett tóár				Megjegyzés			
n e v e				lak- helye		vételár		össze- sen		mért- egység és vá- laszték		Ár					
						áremelés	10. rovat- ban meg- jelölt egysé- genként					K	f				
				%	K	f	K	f	K	f							
Š. Vidmar és Rogié		Sv. Juraj		az egész vágás		0.2	4	41	2594	—	töm m <sup>3</sup>		4	41	Távolság Sv. Juraj tengeri kikötőtől kincstári erdei és köz- ségi uton 32 km		
							2	80	210	—			2	80			
							—	40	313	—			—	40			
									3117	—							
Š. Vidmar és Rogié		Sv. Juraj		az egész vágás		47.9	7	69	1191	95	töm m <sup>3</sup>		7	69	Távolság Sv. Juraj tengeri kikötőtől kincstári erdei és köz- ségi uton 20 km		
							6	50	253	50			6	50			
							—	89	1176	55			—	89			
									2622	—							
Ratkovié Gergely		Krasno		az egész vágás		—	4	40	4391	—	töm m <sup>3</sup>		4	40	Távolság Sv. Juraj tengeri kikötőtől kincstári erdei és köz- ségi uton 38 km		
							2	80	459	—			2	80			
									4850	—							

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.				
Az árverés megítélésének helye és ideje	Az eladó neve	Az árverés tárgyának részletezése						A kikiáltási ár							
		és az eladás módjának megjelölése	terület	becsült vagy kitermelt			megállapításánál alapul vett		mértékegység	mértékegység	mértékegységek	összesen			
				fa-nem	választék	mértékegység	mennyiség	tőár tömör m <sup>3</sup> .ként							
								K					f	K	f
Ljeskovac, 1913. V. 5.	Kir. erdőhivatal Szusákon	Szélöntések és törésekből, valamint erdőkártevők által döntött és visszahagyott törzsekből házilag kitermelt és fuvarozott fűrészrönkök		jeg. és luczfenyő erdei-fenyő	fűrészrönkö	töm m <sup>3</sup>	955 <sup>55</sup>	5	96	töm m <sup>3</sup>	5695	—			
				termelési és szállítási önköltség		töm m <sup>3</sup>	97 <sup>64</sup>	6	60		645	—	11290	—	
								4	70	töm m <sup>3</sup>	4950	—			
Tótsóvár, 1913. évi május hó 6.	A tótsóvári m. kir. erdőhivatal	A szomolnoki m. kir. erdőgondnokság 1912. évi szélöntvényeiből kitermelt s a porcei rakodón készletezett tölgy vasúti talpa és tölgybányafa külön csoportra felosztva		tölgy	talpa										
				I. r. egyes	darab	1559		11	95	darab	3	86	6017	74	
				I. r. kettős	"	102		15	63	"	7	14	728	28	
				II. r. egyes	"	2097		11	35	"	2	67	5598	99	
				II. r. kettős	"	303		13	72	"	4	85	1469	55	
				III. r. egyes	"	201		9	65	"	2	06	414	06	
							4262							14228	62
				tölgy	bánya-fa										
				1'2 m. h.	m <sup>3</sup>	28'96									
				1'8 m. h.	m <sup>3</sup>	29'20									
				2'2 m. h.	m <sup>3</sup>	71'89									
							129'55	3	25	m <sup>3</sup>	12	25	1586	99	



13.		14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.		
A z á r v e r é s e r e d m é n y e											
Az ajánlattevő (a vevő)		Az ajánlatban foglalt (a megvett) választék és mennyiség	megajánlott vételár				elért, illetőleg levezetett tőár		Megjegyzés		
neve	lak- helye		áremelés 0/0	10. rovat- ban meg- jelölt egység- enként		össze- sen	mért- egység és vá- laszték	Ár			
				K	f			K			f
Mladinco György	Zengg	az egész	8·8	6210	—	12290	—	töm m <sup>3</sup>	6	50	
				700	—			7	28		
				5380	—			töm m <sup>3</sup>	5	10	
Weisz Jakob és fia	Kassa		0·15	3	86·5	14250	—	darab	2	26·8	
								m <sup>3</sup>	11	96·0	
				7	15·0			darab	4	69·7	
								m <sup>3</sup>	15	65·0	
				2	67·4			darab	1	43·2	
								m <sup>3</sup>	11	37·0	
4	85·7	darab	2	91·4							
		m <sup>3</sup>	13	74·0							
2	06·3	darab	—	84·1							
		m <sup>3</sup>	9	66·0							
			0·15		14250						
Ajánlat nem tétetett											

A porcei rakodó a mecenézsfőszói állami közút mentén  
a mecenézfi vasuti állomástól 4·8 km távolságra fekszik

## Az „Erdészeti Lapok“ 1913. évi XI. füzetének HIRDETÉSEI.

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

**Dijszabás.** Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint a) faeladási hirdetéseknel 30 fillér, b) más hirdetéseknel 20 fillér. Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

**Külön mellékletek** 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammonként 25 koronával magasabb árért mellékeltetnek.

### Ajtay Sándor erdőmérnöki irodája Arad, Karolin-utca 1/a szám.

Elvállalja az erdészet körébe vágó összes műszaki tervek készítését és keresztülvitelét, u. m.: üzemtervek készítését, erdők becslését és felmérését, parcellázásokat, iparvasutak tervezését és nyomjelzését, erdőbirtokok felügyeletét, erdészeti ügyekben tanácsadást, erdők vételét és eladását, vadászterületek értékesítését. (16. XIV. 1.)

### Borsiczky Ottó

okl. erdőmérnök, hites törvényszéki szakértő  
erdőmérnöki irodája

Budapest, V., Honvéd-u. 18., III/14. Telefon: 166—00.

Elvállal mindenféle szakba vágó munkát, birtokok adás-vételét, faeladásokat, vadászterületeket, élő és lőtt vad eladását közvetíti. (2. XXIV. 11.)

### Aknaszlatinai GYÖRGY ALBERT

okl. bányamérnök, ávt. nyug. főfelügyelő  
irodája:

Budapest, I., Budafoki-ut 22. szám.

Sürgönczim: SZÉNÉRCZ BUDAPEST.

TELEFON: 130-95.

(4. XII. 5.)





**FÖRSTER-KREIDE**

**MÜLLER ÁRMÍN**  
 vas- és fém-tömegszilkek gyára,  
 erdészeti mérő- és jelzőeszközök

**BUDAPEST, VI., CSÁNGÓ-UTCZA 3/a.**

**TELEFON 137—57.**

Magy. kir. postatakarékpénztár-számla 26566.  
 Cheque-számla a Központi Kereskedelmi és  
 Iparbanknál.

**KÜLÖNLEGESSÉG:**  
 szab. „Herkules“ vaskapcsok, talp-  
 fák és egyéb fák repedése ellen.

Az egyetlen hazai ilyenmü vállalat, hol mindennemü erdészeti szerszámok  
 jutányos árákon központositva vannak. Nincsen zavar a beszerzésnél,  
 gyors és pontos kiszolgálás, versenyárak. — Számos m. kir. állami erdő-  
 hivatal, járási erdőgondnokságok, városi és uradalmi erdőhivatal állandó  
 szállítója. Tömeges elismerőlevél vevőktől.

**Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.** (1. XXIV. 23.)

A cs. kir. osztrák állam által támogatva. — Ausztria és Németország legfelsőbb erdészeti kísérleti állomásai és híres szakemberek ismerték el a gomolyos ültetés céljára legjobb csemetefurónak a *szab. Dostal erdész-féle csemetefogót* magassági beállítással, melylyel a cs. kir. állami ellenőrzés mellett történt összehasonlító kísérleteknél óránként 924 gomolyos csemetét lehetett kiemelni. Erdősítési költség hektáronként 17 K. Könnyű, kezelhető, nők és gyermekek részére is alkalmas bármely talajon. Ára darabonként 26—32 K nagyság szerint.

Rendeléseket elintéz és prospektust küld Filomen Dostal, Olmütz-Corso, Morvaország. (3. VI. 5.)

1090/1913. szám.

# Árverési hirdetemény.

**Gelence község előljárósága f. évi július hó 16-án d. e. 9 órakor** a községházánál szó és írásbeli árverésen eladja a 102.420. I. 1—2/907. számú rendelettel eladásra engedélyezett „Putna“ nevű erdejének **196.301 m<sup>3</sup>-ra becsült**

## lucz- és jegenyefenyőfatömegét.

A földmiveltésügyi m. kir. miniszter ur 3767. I. 1—2/913. számú rendelete szerint, kikiáltási ár megállapítva nincs, minélfogva venni szándékozók tetszésére bizatik, az árajánlat, melyhez azonban annak 10<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-a készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban bánatpénz gyanánt csatolandó, illetve leteendő.

Fent említett magas rendelet értelmében, a község fentartja magának a jogot, hogy az árverésen tett ajánlatok között szabadon választhasson, esetleg valamennyit is visszautasíthatja.

Az írásbeli ajánlatok csak akkor vétetnek figyelembe, ha azok:

- a) hirdetésben kitűzött óra előtt nyújtatnak be az árverező bizottság elnökének,
- b) ha tisztán kivehető számjegyekben és betűkkel is kiírva tartalmazták a megajánlott összeget,
- c) ha lezárva 1 koronás bélyeggel vannak ellátva,
- d) ha tartalmazták azt a nyilatkozatot, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket elismeri,
- e) ha ugy vannak aláírva, hogy az aláírásból az ajánlattevőnek neve és lakhelye világosan kiolvasható, végül:
- f) ha a boríték kívül „Ajánlat Gelence község Putna fatömegére“ felirattal el van látva. Utóajánlatok el nem fogadtnak.

Vonatkozó részletes árverési és szerződési feltételek Gelence község előljáróságánál, a sepsiszentgyörgyi m. kir. állami erdőhivatalnál, valamint a kovásznai m. kir. járási erdőgondnokságnál, a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Megjegyeztetik, hogy a szó alatti erdő a községtől mintegy 18 kilométerre fekszik.

Gelence (Háromszék megye), 1913. évi május 1.

**Bartha Imre**

közs. jegyző.

**Kiciul Gyárfás**

közs. bíró.

(7 II. 2.)



**Pályázati hirdetemény.** A báró Vécsey László ur öméltósága sárközi uradalmában egy erdőmérnöki állás betöltendő f. é. június hó 1-re. — Pályázóktól megkivántatik az erdészeti főiskola sikeres elvégzése, ép, erős testalkat s 35 éven aluli életkor.

Évi fizetés 2400 K, négyszobás lakás a megfelelő mellékhelyiségekkel, szabad fűtés és világítás, 2 darab tehéntartás 2 borjuval egyéves korig, egy nőtlen férficseléd tartására havonta 30 K és 2400 K készpénzfizetés után nyugdíjbiztosítás.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy sajátkezüleg irt s báró Vécsey László ur öméltóságához czimzett, kellőleg felszerelt kérvényeiket mielőbb az uradalmi főintézőséghez nyujtsák be.

Sárköz, 1913-ik évi április hó 19-én.

(5. III. 3.)

*Sz. Tréger Albert*  
urad. főintéző.

**Faeladás.** 109589/IV/4/1913. szám. — A boszniai és hercegovinai országos kormány a fočai erdőgazdasági járásban levő, körülbelül 1,670.158 *tm* I. és II. osztályu fenyőhaszonfát és körülbelül 406.185 *tm* haszon- és tüzi bükkfát tövön versenytárgyalás utján eladja.

Az egykoronás boszniai bélyeggel és 27.000 (huszonhétezer) korona bánatpénzzel ellátott, lepecsételt írásbeli ajánlatok, melyek csak az eladásra kiirt egész famennyiségre vonatkozhatnak, legkésőbb 1913. évi július hó 5-én délelőtt 11 óráig az országos kormánynál nyujtandók be.

Az erre vonatkozó részletes hirdetemény, az ajánlati minta, valamint a versenytárgyalási feltételek az országos kormány erdőgazdasági osztályánál Sarajevóban tekinthetők meg, hol kívánatra szóbeli tájékoztatások is adatnak.

Sarajevo, 1913. évi május hó 1-én.

(6. II. 2)

*Bosznia és Hercegovina országos kormánya.*

**Faeladási hirdetemény.** 1653/1913. szám. — Körmöczbánya szab. kir. r. t. főbányaváros tanácsa részéről a városi képviselőtestület 1913. évi 143. szám alatt hozott közgyűlési határozata alapján közhírré tétetik, miszerint a felsőbbhatósági jóváhagyás fentartásával nyilvános írásbeli versenytárgyalás és kapcsolatos szóbeli árverés utján, Turócz megyében Pozseháj nevű majornál

raktározott lúcz- és jegenyefenyőfa és pedig 436 drb., a házi becslés szerint = 220.649  $m^3$  tömtartalomban, 3100 korona becsáron eladatik.

A nyilvános szóbeli árverés 1913. évi június hó 19-én reggeli 10 órakor Kőrmöczbányán a városház üléstermében fog megtartatni.

Bánatpénz 310 korona, amely a szóbeli árverés alkalmával az árverező bizottságnál leteendő. Ugyancsak 310 korona értékű bánatpénzzel ellátott és az árverési feltételek értelmében kiállított ajánlatok, melyekben a felajánlott vételár számokban és betűkkel külön irandó ki és kiemelendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti, legkésőbb a szóbeli árverés megkezdésére kítüzött határideig, vagy 1913. évi június hó 19-ének délelőtti 10 órájáig a polgármesteri hivatalhoz multhatatlanul benyújtandók.

Kikiáltási ár a fent kitett becsár, melyen alul való ajánlatok el nem fogadtnak.

Az árverési és szerződési feltételek a városi iroda kiadójánál, nemkülönben Alsóstubnyán és Felsőturcseken a városi erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Az eladás tárgyát képező fa városi szakközeg által a venni szándékozónak a rakhelyen bármikor fog megmutattatni.

Kőrmöczbánya, 1913. évi május hó 6-án.

(8)

*Szmettanovits*  
polgármester.

**Faeladás.** 42322/IV/4. sz. — A boszniai és hercegovinai országos kormány erdőgazdasági szakosztálya a „Kozara pl.” nevű, a prijedori és bosz. dubiczai járásokban fekvő erdőrészben hozzávetőlegesen 28.000 tömméter I. és II. osztályu jegenyefenyőműfát, továbbá körülbelül 25.000 tömméter bükkhaszon- és tűzifát tővön, versenytárgyalás útján eladja.

Az eladó famennyiség a dubiczai vasuti állomás felé gravitál.

Az I. koronás boszniai bélyeggel és 3000 (háromezer) korona bánatpénzzel ellátott, lepecsételt írásbeli ajánlatok, melyek csak a megnevezett erdőrész egész famennyiségére szólhatnak, legkésőbb



1913. évi *julius hó 31-én* délelőtt 11 óráig az országos kormány erdőgazdasági osztályánál Sarajevóban nyújtandók be.

Az erre vonatkozó részletes hirdetmény, az ajánlati minta, valamint a versenytárgyalási feltételek az országos kormány erdőgazdasági ügyosztályánál megtekinthetők, hol kívánatra szóbeli tájékoztatások is adatnak.

Sarajevo, 1913. évi április hó 24-én.

(10. III. 1.) *Bosznia és Hercegovina országos kormánya.*

**Faeladás.** 97234/1913/IV/4. szám. — A boszniai és hercegovinai országos kormány az alant megnevezett és a gračanicaí, maglaji és gradačaci járásokban fekvő erdőterületeken levő, erdőgazdaságilag hihasználható és a természetben megjelölt *tölgyfatörzseket* tövön versenytárgyalás útján eladja.

A z e l a d á s i t e r ü l e t

A kihasználható  
tölgyfatörzsek

Szám	megnevezése	f e k v é s e		A kihasználható tölgyfatörzsek		Bánatpénz koronákban
		vasut mentén	politikai járásban	hozzávétö- leges szám drb.	hozzávétö- ges használa- menyiség I. és II. osztály tm	
I.	Vladni gaj	Doboj Bos. Brod	Gračanica	110	650	300
VI.	Jadrina potok	Doboj Tuzla	"	1950	1960	900
VI.	Oštravica	"	"	1880	1440	800
VII.	Gostilj	"	"	1530	1260	800
VIII.	Mravinci-Oblič	"	Maglaj	2640	2110	1100
IX.	Trstenica-Mravinci	"	"	2160	2120	1000
X.	Strmac-Kraljica Ravni zbjegovi	"	"	3490	3020	1700
XI.	Mala rijeka Brgula Sple- tena lipa stb.	Doboj Bos. Brod	Gradačac	4630	4470	10000

Az 1 (egy) koronás boszniai bélyeggel és az előirt bánatpénzzel ellátott és lepecsételt írásbeli ajánlatok, melyek vagy az összes, vagy az egyes eladási területeken levő törzsek számára szólhatnak, legkésőbb *1913. évi julius hó 9-éig* délelőtt 11 óráig az országos kormányánál Sarajevóban nyújtandók be.

Az erre vonatkozó részletes hirdetmény, a térkép vázlat, az ajánlati minta, valamint a teljes versenytárgyalási feltételek (egy-

ttal szerződéstervezet) az országos kormány erdőgazdasági alosztálynál Sarajevóban tekinthetők meg, hol kívánatra szóbeli tájékoztatások is adatnak.

Sarajevo, 1913. évi május hó 7-én.

(9. II. 1.) *A boszniai és hercegovinai országos kormány.*

**Pályázati hirdetmény.** 18/913. urb. szám. — Petrilla község volt urbéres közbirtokossága erdejében egy erdőőri állás megüresedvén, arra pályázatot hirdetek. Pályázhatnak mindazon feddhetlen, 24 évet betöltött magyar állampolgárok, akik az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előírt erdőőri szakvizsga letételét bizonyítvánnyal igazolhatják.

Javadalmazása évi 600 korona fizetés és természetbeni lakás.

A pályázati kérések folyó évi június hó 10-ig adandók be, a később érkezettek figyelembe nem lesznek véve.

Megjegyezvén azonban, ha szakvizsgázott pályázó nem jelentkezne, az állásra egy kiszolgált katonai altiszt, csendőr, rendőr is ki lesz ideiglenesen nevezve, aki köteles az erdőőri szakvizsgát egy éven belül letenni, különben állását veszti.

Petrilla, 1913. évi május hó 13-án.

(11)

*Sorbán István* s. k.  
urb. elnök.

**Termelt tölgy- és szilrönkfa eladása.** 1921/1913. szám. — A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó csálai m. kir. erdőgondnokság (Arad) 1913. évi vágásában termelt s az arad-obodrogi ut mentén levő és Arad vasuti állomástól kövezett uton mintegy 7 kilométer távolságra fekvő u. n. vereskereszti farakodón készletezett tölgy- és szilrönkfa két csoportban zárt írásbeli ajánlat útján fog eladatni.

Az ajánlatok 1913. évi június hó 12-én déli 12 óráig nyujtandók be a lippai m. kir. főerdőhivatalnál, hol azok június hó 13-án délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A versenytárgyalási, egyuttal szerződési feltételek az eladandó rönkfa vastagsági méreteire, kikiáltási ár és a bánatpénz megállapítására vonatkozó kimutatások, továbbá ajánlati űrlap és borítékok a m. kir. főerdőhivatalnál és a csálai m. kir. erdőgondnokságnál (Arad, Zrinyi-utca 5. szám alatt) díjmentesen szerezhetők be.

Lippa, 1913. évi május hóban.

(12)

*M. kir. főerdőhivatal.*



**Faeladás.** 116579/IV/4. szám. — A boszniai és hercegovinai országos kormány a konjici járásban fekvő Crna gora, Slatinica-Račica és Grušća-Rakitnica nevezetű területen levő, körülbelül 208.000 *tm* I. és II. osztályu jegenye- és erdeifenyőhaszonfát, továbbá 62.000 *tm* bükkfát (haszon- és tűzifa) tövön versenytárgyalás útján eladja.

Az egy koronás boszniai bélyeggel és 4600 (négyezerhatszáz) korona bánatpénzzel ellátott, lepecsételt írásbeli ajánlatok, melyek csak az eladásra kiírt egész famennyiségre vonatkozhatnak, legkésőbb 1913. évi június hó 9-én délelőtt 11 óráig az országos kormánynál nyújtandók be.

Az erre vonatkozó részletes hirdetmény, az ajánlati minta, valamint a versenytárgyalási feltételek az országos kormány erdőgazdasági osztályánál Sarajevóban megtekinthetők, hol kívánatra szóbeli tájékoztatások is adatnak.

Sarajevo, 1913. évi május hó 10-én.

(13) *A boszniai és hercegovinai országos kormány.*

**Faeladási hirdetmény.** A pécsi püspöki uradalom a Püspök-nádasd, Váralja, Szászvár, Magyaregregy és Hosszuhetény községekben fekvő 1913/14. évi s 124·31 kat. hold kiterjedésű öt kijelölt vágásterületekre és pedig:

1. az „A” (Püspök-nádasd) üzemosztály 18·7 kat. hold kiterjedésű területen becsült 840 *m* bükk- és gyertyánhaszon-, 2269 *m* bükk- és gyertyántüzifa, 176 *m* tölgyhaszon-, 162 *m* tölgytüzifa, 26 *m* cserhaszon- és 20 *m* csertüzifa 15.246 korona 73 fillér összértékben;

2. a „B” (Váralja) üzemosztály 20·84 kat. hold kiterjedésű területen becsült 758 *m* bükk- és gyertyánhaszon-, 1939 *m* bükk- és gyertyántüzifa, 211 *m* tölgyhaszon-, 233 *m* tölgytüzifa, 33 *m* cserhaszon- és 54 *m* csertüzifa 14.323 korona 92 fillér összértékben;

3. a „C” (Szászvár) üzemosztály 15·18 kat. hold kiterjedésű területen becsült 1082 *m* bükk- és gyertyánhaszon-, 2435 *m* bükk- és gyertyántüzifa, 365 *m* tölgyhaszon-, 233 tölgytüzifa, 44 *m* cserhaszon- és 74 *m* csertüzifa 19.548 korona 14 fillér összértékben;

4. a „D” (Magyaregregy) üzemosztály 26·52 kat. hold kiterjedésű területen becsült 1204 *m* bükk- és gyertyánhaszon-, 1308 *m* bükk- és gyertyántüzifa, 455 *m* tölgyhaszon-, 574 *m* tölgytüzifa, 515 *m* cserhaszon- és 591 *m* csertüzifa 31.445 korona 54 fillér összértékben és végül:

5. az „E” (Hosszúhetény) üzemosztály 43·07 kat. hold kiterjedésű területen becsült 926 *m* bükk- és gyertyánhaszon-, 2095 *m* bükk-tüzifa, 648 *m* tölgyhaszon-, 600 *m* tölgytüzifa, 273 *m* cserhaszon- és 333 *m* csertüzifa 24.863 korona 59 fillér összértékben ezzel zárt írásbeli pályázatot hirdet.

Az ajánlatok az összes, valamint az egyes vágásterületekre külön-külön is beadhatók s legkésőbb f. évi június hó 10-ig déli 12 óráig alulírott jószágigazgatóságnál (Pécs, Papnövelde-u. 13.) benyújtandók.

Bánatpénz a becsértéknek 10<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-a.

Elkésett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közti szabad választás ömértósága a püspök urnak van fentartva. A részletes szerződési feltételek alulírott jószágigazgatóságnál megtekinthetők.

Pécs, 1913. évi május hó 20-án.

(14) *A pécsi püspöki uradalom jószágigazgatósága.*

**Termelt tölgy-, kőris- és szilrönkfa eladása. 1835/1913. számhoz.** — A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó pécskai m. kir. erdőgondnokság hádai és németszentpéteri 1913. évi vágásában termelt és a tő mellett készletezett tölgy-, kőris- és szilrönkfa a hádai vágásra nézve 3, a németszentpéterire pedig 2 csoportba felosztva, zárt írásbeli ajánlat útján fog eladatni.

*Ajánlatok vágásonként külön-külön borítékban nyújtandók be.*

Az egy vágásba tartozó csoportokra külön-külön, vagy egy ajánlati lapon is tehető ajánlat, de utóbbi esetben csoportonként külön-külön teendők meg az ajánlatok, melyek 1913. évi június hó 19-ik napjának déli 12 órájáig nyújtandók be a lippai m. kir. főerdőhivatalnál, hol is azok a hádai vágásra vonatkozólag folyó évi június hó 20-án délelőtt 9 óraker, a németszentpéteri vágásra vonatkozólag pedig ugyancsak 20-án délelőtt 11 óraker fognak nyilvánosan felbontatni.



A versenytárgyalási egyszersmind szerződési feltételek, valamint az eladandó rönkfa vastagsági méreteire, a kikiáltási ár és a bánatpénz megállapítására vonatkozó kimutatás, továbbá ajánlati űrlap és boríték az alulírt m. kir. főerdőhivatalnál és a pécskai m. kir. erdőgondnokságnál díjmentesen szerezhetők be.

Lippa, 1913. évi május hóban.

(15)

*M. kir. főerdőhivatal.*

**Pályázat erdőőri és erdőszolgai állásokra.** Állami szolgálatba történt kinevezés folytán a *székelyudvarhelyi* és *erdőfülei* erdőőri védkerületben megüresedett nyugdíjjogosultsággal összekötött II. oszt. erdőőri állásra 760 korona összjavadalmazással, továbbá a zetelaki, ivói, oroszhegyei, szencsedi és oklándi őrzársokban megüresedett, ugyancsak nyugdíjjogosultsággal összekötött II. osztályu erdőszolgai állásokra 360 korona bér és 60 korona lakbérrel ezennel pályázat hirdettetik.

Az erdőőri állásokra pályázhatnak mindazok, kik feddhetlen életűek, 24. életévüket betöltötték, az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel kiállották, erős testalkat, jó látó- és hallóképességgel bírnak.

Az erdőszolgai állásokra pályázóktól az erdőőri szakvizsga letétele nem kívántatik.

Erdőőri szakiskolát végzett növendékek előnyben részesülnek.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy sajátkezűleg irt, egykoronás bélyeggel ellátott kérvényeiket, melyhez hatósági bizonyítvány, születési anyakönyvi kivonat, erdőőri szakvizsgálati, illetve szakiskolai bizonyítvány is csatolandó, Udvarhely megye közigazgatási erdészeti bizottságához czimezve, ezen állami erdőhivatalnál legkésőbb 1913. évi július hó 31-ig nyujtsák be.

Székelyudvarhely, 1913. évi május hó 21-én.

(17)

*M. kir. állami erdőhivatal.*

**Tüzifaeladás.** 2012/1913. szám. — Az apatini m. kir. erdőhivatalhoz tartozó apatini m. kir. erdőgondnokság Méhes nevű erdőrészében kitermelt és a Dunaparton felrakásolt 6448 ürméter füz- és nyárhasáb és 1866 ürköbméter füz- és nyárdorongfa 36 részletben zárt írásbeli ajánlatok útján kerül eladásra.

Az írásbeli ajánlatok az apatini m. kir. erdőhivatalhoz 1913. évi június hó 10-ik napjának délutáni 4 óráig nyujtandók be, ahol

csak a következő napon délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatni és tárgyalatni fognak.

Az egyes részletekben foglalt famennyiség, a kikiáltási árak és leteendő bánatpénz, valamint az árverési és szerződési feltételek az apatini m. kir. erdőhivatalnál megtudhatók, illetve megszerezhetők.

Apatin, 1913. évi május hóban.

(18)

*M. kir. erdőhivatal.*

**Pályázat járási erdőőri állásra.** 862/913. szám. — A Zboró székhelylyel rendszeresített zborói és a Bártfa székhelylyel rendszeresített bártfai alsó védkerület ellátása céljából két II. osztályu járási erdőőri állásra pályázatot hirdetünk.

Javadalmazás évi 500 K fizetés, 200 K utiátalány, 200 K lakpénz 100 K, egyenruhaátalány, 2 tagsági díj a munkás- és cseléd-segélypénztárnál, baleset ellen való biztosítás és a szabályszerű mellékletmények.

Az állás a kinevezéstől számított 30 nap alatt elfoglalandó. Pályázók a magyar állampolgárságot, feddhetlen életet, a 24 éves életkor betöltését, ép szellemi és testi erejüket és az erdőőri szakvizsga letételét és eddigi szolgálatukat hiteles okmányokkal beigazolni és az így felszerelt kérvényüket legkésőbb f. évi június hó 25-ig alulírott bizottsághoz benyújtani kötelesek.

Kelt Sáros vármegye közigazgatási erdészeli bizottságának Eperjesen, 1913. évi május hó 24-én ülésén kívüli intézkedéséből.

(19)

*Semsey s. k.*  
elnök.

**Lakást és ellátást** keresek magam és családom részére erdőben lakó erdésznél 2—3 hétre. Hol alkalom vadászatra, előnyben, de nem feltétel. (Vizivadászat is érdekelné.) Ajánlatok Bohrandt Lajos, Eperjes címre mielőbb küldendők. (20)

**Nagyszerű vaddisznós vadaskert** (esetleg fővad részére is) volna olcsón és könnyen berendezhető Galicziának délnyugati részében. Pompás vidék a Kiskárpátok nyulványain. Vasuti állomás 4 kilométernyire. Az erre a célra igen jutányos áron megszerezhető erdő bármilyen nagyságban kihaltható.



Csinos vadászlak és erdészház egy kis berendezett fáczánosban rendelkezésre áll; nemkülönben vaddisznó és őz a vadonban Mérsékelt mennyiségben fogoly és nyul is.

További felvilágosítást készségesen megad a meghatalmazott főerdész:

*I. H. Duben*

(21)

*Wisoká*

*Op. Dobřezchov Gal.*

**Pályázati hirdetés.** 801/1913. sz. — Tállya nagyközség képviselőtestületének 12801/3. sz. határozatával felmentés folytán megüresedendő erdőőri állásra pályázatot hirdetünk.

Felhívjuk mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cikk 37-ik §-ában előírt erdőőri szakvizsgát sikeresen letették s eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi június hó 15-ig bezárólag alulírott eljárásnál adják be, mert a későbbben beérkező kérvényeket figyelembe nem vesszük.

Ezen állás javadalmazása:

a) 800 K évi fizetés, melyet szabályszerű nyugtára a községi pénztár fizet ki havi utólagos részletekben;

b) 16 ürm tűzifa beszállítva;

c) a ráskai határban fekvő 2—5 hold (10 vékás) szántóföld használata.

Az állás 1913-ik év augusztus hó 1-én foglalandó el. Katonakötelezettségüknek eleget tett egyének előnyben részesülnek.

Tállya, 1913-ik évi május hó 10-én.

*Kula Pál*

(22)

*Toldy István*

főjegyző.

főbíró.

**Nagyobb uradalom vezető erdőlisztje** állását elcserélni óhajtja. Ismeretekkel bír a lomb- és fenyőfagazdaságban, fakitermelésben és szállításban, elsőrendű vadász és vadászatvezető. A szolgálat szervezésében és vezetésében, a mezőgazdaságban s a vele kapcsolatos iparágakban és szőlőművelésben pozitív tapasztalatokkal bír. A német, tót és szerb nyelvet szóban és írásban tökéletesen, a magyar nyelvet részben bírja. Szives megkeresések „Universal” jelige alatt a lap kiadóhivatalához kéretnek. (24)

**Pályázati hirdetemény.** Kolozsvár sz. kir. város erdőmérnöki hivatalánál nyugdíjjogosultsággal bíró főerdőőri állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás 5 évenként 100 koronával emelkedő évi 1000 korona. Lakbér évi 300 korona és 12 ürméter tűzifa.

Lehetőleg fiatal és nőtlen, törvényes minősítéssel bíró pályázók folyamodványaikat június hó 20-ig adják be.

Az állás a kinevezés után azonnal elfoglalandó.

Kolozsvár, 1913. évi május hó 25-én.

(23)

*Bizony Ferencz*  
v. erdőmérnök.

**Feladás.** A „Vakuf Mearif“ országos bizottsága (Sarajevo) közhírré teszi, hogy a Gazi Husredbeg Vakuf erdejében Tesauj kerületben mintegy 1.000.000  $m^3$  bükk- és mintegy 45.000  $m^3$  tölgymű- és tűzifa árverés útján való eladás alá kerül és hogy a közelebbi árverési feltételek a „Sarajevski List“ f. évi május hó 23-án megjelenő 108. számában és az osztrák-magyar monarchia szaklapjaiban fognak megjelenni.

Az ajánlatok benyújtásának határideje 1913. évi július hó 27-én déli 12 órakor jár le. Az árverési feltételek az érdekeltek által a „Vakuf Mearif“ országos bizottságának hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Sarajevo, 1913. évi május hó 20-án.

(25)

*A Vakuf Mearif országos bizottsága,*

**Pályázati hirdetemény.** 644/1913. erd. alb. sz. — A szepesi székhelylyel rendszeresített II. oszt. járási erdőőri állásra pályázatot hirdetünk.

Javadalmazás: évi 500 korona fizetés, 200 korona lakpénz 200 korona utazási átalány, 100 korona egyenruhaátalány, két tagsági díj a munkás- és cselédsegély pénztárnál, balesetbiztosítás.

Az állás a kinevezéstől számítandó 30 nap alatt elfoglalandó.

Pályázók a magyar állampolgárságot, a feddhetetlen életet, a



24 éves kor betöltését, ép szellemi és testi erejüket és az erdőőri szakvizsga letételét és eddigi szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket legkésőbb folyó évi június hó 25-ig az alulírott bizottsághoz nyujtsák be.

Kassa, 1913. évi május hó 23-án.

26)

*Szilágy*  
erd. b. elnök.

**Termelt tölgy- és szilrönkfaeladás.** 1921/1913. szám. — A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó csálai m. kir. erdőgondnokság (Arad) 1913. évi vágásában termelt s az arad-óbudrogi út mentén levő és Arad vasuti állomástól kövezett úton mintegy 7 kilométer távolságra fekvő u. n. vereskereszti farakodón készletezett tölgy- és szilrönkfa 2 csoportban zárt írásbeli ajánlat útján fog eladatni.

Az ajánlatok 1913. évi június hó 12-én déli 12 óráig nyujtandók be a lippai m. kir. főerdőhivatalnál, hol azok június hó 13-án délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A versenytárgyalási, egyuttal szerződési feltételek az eladandó rönkfa vastagsági méreteire, kikiáltási ár és a bánatpénz megállapítására vonatkozó kimutatások, továbbá ajánlati ürlap és borítékok a m. kir. főerdőhivatalnál és a csálai m. kir. erdőgondnokságnál (Arad, Zrinyi-utca 5. szám alatt) díjtalanul szerezhetők be.

Lippa, 1913. évi május hó.

27)

*M. kir. főerdőhivatal.*







- A TÖLGY ÉS TENYÉSZTESE.** Irta: Fekete Lajos. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 4 K, másoknak 6 K.
- AZ ÁKÁCZFA MONOGRAFIÁJA.** Irta: Vadas Jenő. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 6 K, másoknak 8 K.
- ERDEI FACSEMETÉK NEVELÉSE.** Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ára tagoknak 3 K, nem tagoknak 4 K; 4 K 45 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik.
- MAGYAR ERDÉSZETI OKLEVELTÁR.** Szerkesztette és történeti bevezetéssel ellátta: Tagányi Károly. 3 kötet. 1906. Ára tagoknak 20 K, nem tagoknak 40 K.
- ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.** 1880—1889. (I—IX.) évfolyam teljesen elfogyott. (Ezen évfolyamokat az egyesület mérsékelt áron visszaváltja.) Elfogyott továbbá az 1890. (X.), 1892—5., 1899 (XIX.) 1901—3.: (XXI—XXIII.) évfolyam.
- Az 1891. (XI.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.
- Az 1896. (XVI.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., nem tagoknak 1 K.
- Az 1897. (XVII.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.
- Az 1898. (XVIII.) évfolyam ára tagoknak 70 fill., nem tagoknak 1 K 40 fill.
- Az 1900. évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.
- Az 1904. évi (XXIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K 50 fill., másoknak 2 K 40 fill.
- Az 1905. évi (XXV.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., másoknak 1 K.
- Az 1906. és 1907. évi egyesített füzet ára tagoknak 1 K 50 f., másoknak 2 K 50 f.
- Az 1908. évi XXVIII. évf. ára tagoknak 1 K, másoknak 2 K.
- Az 1909. évi XXIX. évf. ára tagoknak 1 K, másoknak 2 K.
- Az 1910. és 1911. évi (XXX. és XXXI.) évf. ára tagoknak 2 K, másoknak 4 K.
- Az Erdészeti Rendeletek Tára egyes füzetei 45 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldetnek.
- TANGENS-TÁBLÁZATOK.** Összeállította Pohl János. Ára tagoknak 1 K, nem tagoknak 2 K. (Kapható a szerzőnél is Oraviczán.)
- A LEGELŐERDŐK BERENDEZÉSE, KEZELÉSE ÉS HASZNOSÍTÁSA.** Irta: Márton Sándor. Ára tagoknak 4 K 80 fill., másoknak 6 K
- A VADÁSZATI ISMERETEK KÉZIKÖNYVE.** Írták: Belházy J., Szécsi Zs. és Illés N.; négy kötet ára az O. Erd. E. tagjainak füzve 9 K, kötve 13 K
- HAZÁNK HÁZI FAIPARA.** Irta Gaul Károly. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 1 K 40 fill., másoknak 2 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.
- A BÜKKTÜZIFA ROMLÁSA ÉS AZ ELLENE VALÓ VÉDEKEZÉS.** Irta: Gellért József. Ára tagoknak 60 fill., másoknak 1 K. Bérmentesítésre 35 fill. küldendő.
- A KÜLFÖLDI FANEMEK MEGTELEPÍTÉSE STB.** Irta: Péch Dezső. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 3 K, másoknak 4 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.
- ÉRTEKEZÉSEK AZ ERDŐRENDEZÉS KÖRÉBŐL.** Irta: Bund Károly. Ára 4 K.
- A SZÁLALÓ ERDŐK BERENDEZÉSE.** Irta: Fekete Lajos. Ára 1 K 20 fill. ill. 90 fill.
- ERDÉSZETI GÉPTAN.** Irta: Kövesi Antal. Ára tagoknak 4 K, másoknak 5 K.
- FÁBÓL KÉSZÍTETT CZUKOR ÉS ALKOHOL.** Irta: dr. Zemplén Géza. Ára tagoknak 1 K 50 f., másoknak 2 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő be. Kapható az Eggenberger-féle könyvkereskedésben is. (Budapest, IV. Kecskeméti u. 3.)
- NÉPSZERŰ ERDÉSZETI NOVÉNYTAN.** I. füzet. Spórás növények. Elfogyott II. füz. Mohok, edényes virágtalanok, tülevelűek. Ára 2 K. III. füzet. Magházs növények. Ára 3 K. Irta Fekete Lajos.



Az Országos Erdészeti Egyesületnél továbbá megrendelhetők a következő művek, melyek után egyesületi tagok és könyvkereskedők 25 százalék árengedményben részesülnek:

ERDŐRENDEZÉSTAN. Irta: Fekete Lajos. Ára 12 K, ill. 9 K.

ERDŐÉRTÉKSZÁMITÁSTAN. II. kiad. Irta: Fekete Lajos. Ára 6 K, ill. 4.50 K.

ERDÉSZETI NYERESÉGSZÁMITÁSTAN. Irta: Fekete Lajos. Ára 4 K, ill. 3 K.

#### A szerzőknél rendelhetők meg:

ERDŐBECSLÉSTAN. Irta: Sóltz Gyula és Fekete Lajos. Ára 8, ill. 6 K. Kapható Fekete Lajos min. tanácsosnál Selmezbányán.

ERDŐMIVELÉSTAN. Irta: Vadas Jenő (Selmezbánya). Ára tagoknak 7 K, nem tagoknak 10 K.

A SELMEZBÁNYAI M. K. ERDŐAKADÉMIA TÖRTÉNETE ÉS ISMERTETŐJE. Irta: Vadas Jenő. Ára 4 K (erdőgyakornokoknak 3 K, akadémiai hallgatóknak 2 K). Kapható a szerzőnél (Selmezbányán).

ERDÉSZETI ÉPÍTÉSTAN. Irta: Sobó Jenő (Selmezbánya). I. rész. 1. és 2. kötet: Középités tan. Egy-egy kötet ára tagoknak 11 K 20 fill., nem tagoknak 16 K. — II. rész: Ut-, vasut- és hidépités tan. Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 16 K.

ERDŐREND ZÉSÜNK FEJLESZTÉSÉRŐL. Irta Muzsnay Géza, Zsarnócza (Bars m.). Ára 5 K, bérmentesítve 5 K 45 f.

ERDŐRENDEZÉSTAN. Irta: Muzsnay Géza, Zsarnócza (Bars m.) Ára 10 K bérmentesítve, ajánlva 10 K 55 f.

#### Egyébűtt megrendelhető magyar erdészeti művek:

A MAGYAR ÁLLAM ERDŐSÉGEINEK GAZDASÁGI ES KERESKEDELMII LEÍRÁSA. Szerkesztette: dr. Bedő Albert. 4 kötet, egy térképpel. Kiadta a földmívelésügyi minisztérium. 1896. Magyar, német és francia nyelven.

A BÜKKFA KÖRHADÁSA ÉS KONZERVÁLÁSA. Irta: dr. Tuzson János. Kapható Kilián Frigyes utódánál, Budapest, Váci-utca. Ára 4 K.

AZ ERDŐHASZNÁLATTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: Szécsi Zsigmond. II. kiadás. Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 16 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmezbánya).

ÁLTALÁNOS FÖLDMÉRÉSTAN. Irta: Cséti Ottó. II. kiadás. (Kapható ugyanott.) Ára 9 K.

ERDŐVÉDELEMTAN. Irta: Téglás Károly. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K 40 f.

ERDÉSZETI TALAJTAN. Irta: Fekete Lajos. II. kiadás. 1891. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K.

GRAFOSZTATIKA ÉS VASSZERKEZETEK. Irta: Kövesi Antal. Ára tagoknak 8 K, másoknak 10 K. (Kapható ugyanott.)

BETŰSOROS TÁRGYMUTATÓ AZ ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA I—XXIV. ÉVFOLYAMAIHOZ. Összeállította Tomasovszky Imre. (Kapható ugyanott.) Ára 1 K.

ERDÉSZETI SEGÉDTÁBLÁK. Ára: 8 K és ERDEI ROVATOS NAPLÓ. Ára 1 K 20 fill. Megrendelhetők a földmívelésügyi minisztériumnál Budapest.

TERMÉSI TÁBLÁK. 1886. Kiadta Fülöp Szász-Coburg herceg erdőrendező-sége. (Jolsva, Gömör m.) Ára 2 K.

AZ ÁRVÉDELMI FÜZESEK TELEPÍTÉSE ÉS MŰVELÉSE. Irta: Vadas Jenő. Ára 50 f. Megrendelhető a földmívelésügyi minisztériumnál és Nagel Ottó könyvkereskedésében, Budapest, Muzeum körút 2. szám.

A MAGYAR BIRODALOM FONTOSABB FÁSNÖVÉNYEINEK MAG- ÉS TERMÉSHATÁROZÓJA. Irta: *Petricsek Adolf*. Selmezbánya, 1909. Joerges A. özv. és fia kiadása. Ára 1 K 60 f.

„A VADÁSZ-VIZSLA.” Gyakorlati útmutató a vizslanevelés, tanítás, használat és gyógykezeléshez. Irta: Stark Dezső főerdész. III. kiadás. Ára 2 K. Megrendelhető a „Pátria” irodalmi vállalatnál, Budapest, Üllői-ut 25.

---

**KEDVEZMÉNY.** Dr. Farkas Márton vizgyógyintézetének (Budapest, V., Báthory-u. 3. sz.) hévízi iszapkezelési osztályában az Országos Erdészeti Egyesület tagjai 35% árkedvezményben részesülnek.

A dr. Herczel-féle fasor-szanatorium (Budapest, VII., Városliget-fasor 9. sz.) vizgyógyintézetében az Országos Erdészeti Egyesület tagjai 25% kedvezményben részesülnek. Kedvezményes jegyre szóló utalvány az egyesület titkári hivatala útján kapható.